

Mlašč tednik

Kronika

kulturno - politično glasilo · svetovnih in domačih dogodkov

Poštni urad Celovec 2 — Verlagspostamt Klagenfurt 2.

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt

LETO XV. ŠTEVILKA 1

CELOVEC, DNE 7. JANUARJA 1965

CENA 2.— ŠILINGA

V novo desetletje

Dr. Valentin Inzko, predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev

Prestopili smo prag novega leta v prepričanju, da bomo s skupnimi napori tudi v tem letu mogli doseči lepe uspehe v službi naroda ter sodelovanja z narodom sosedom. Tozadevno smemo biti s tem, kar je prineslo koroškim Slovincem preteklo leto, vsekakor zadovoljni. Kot najvažnejši dogodek moramo omeniti vest, ki jo je sporočil 15. septembra 1964 z Dunaja rojakom na Koroškem in po svetu preč. g. pater Ivan Tomažič. V okrožnici prijateljem in dobrotnikom piše:

„Z veseljem Vam sporočam, da začnemo 12. oktobra tega leta z gradnjo visokošolskega doma na Dunaju. Nešteto težav smo morali premagati, predno smo dosegli ta prvi cilj. Med tem časom je marsikdo vprašal: „Kdaj bo kaj?“ — Zdaj, ko gledamo na prehojeno pot, lahko rečemo, da smo dosti dosegli in v razmeroma kratkem času. Hvala bodi Bogu, našim dobrotnikom in vsem tistim, ki so to važno zadevo podprli.“

Novi „Korotan“ bo v ponos ne samo našim študentom, temveč vsem koroškimi Slovincem. Na lepi ulici, v bližini univerze, bo v kratkem zrasla šestnadstropna stavba, v kateri bo dozorevala naša študirajoča mladina — naši bodoči izobraženci in vodilni možje. Že čez dve leti, ako ne bo kakke zamude pri zidanju, bomo odprli našim študentom vrata novega „Korotana“.

Privatno pa piše 12. oktobra: „Najprej Vam sporočam, da smo danes začeli z gradbenim delom. Dolgo časa sem pripravil ta dan, ki pomeni zame veliko zadoščenje za ves dosedanj trudi.“

Z mirno vestjo lahko trdimo, da bi se nobenemu ne moglo posrečiti to, kar je uspelo patru Tomažiču. Ko je prišel na Dunaj, je takoj spoznal, da manjka mladim koroškim slovenskim akademikom najbolj lasten dom. Dejansko se je lotil tega vprašanja popolnoma brez sredstev. Kljub temu je bil prepričan, da bo z zamisljivo prodril. Uresničil je v kratkem več, kot je bilo mogoče. Obvestil je slovensko javnost o svoji zamisli ter si pridobil vrsto dobrotnikov med Slovenci na Koroškem in v svetu. Veseli nas, da je mogel tudi Narodni svet koroških Slovencev doprinesiti z Družbo sv. Mohorja svoje k čim prejšnji uresnitvi Tomažičeve zamisli. Ker bo zidanje stalo ogromno denarja, bo naša naloga, da podpremo v zvezi z gradnjo „Korotana“ vsako akcijo patra Tomažiča. Naj bo ustanovitelj visokošolskega doma tudi s tega mesta izrečena prisrčna hvala za vse njegovo ne-sebično delo v službi slovenske visokošolske mladine. Vemo, da nam je poslala patra Ivana božja Previdnost. Da bi bil nad njegovim delom tudi v bodoče v tako obilni meri božji blagoslov, je iskrena želja nas vseh.

Drugi nad vse pomemben dogodek v narodnem življenju koroških Slovencev je ponudba „Koroške dijaške zveze“ „Kärntner Heimatdienst“, naj bi se ob skupni proslavi spomnili obe organizaciji 550-letnice zadnjega ustoličenja na Gosposvetskem polju. Ta dogodek se mi zdi iz dveh vidikov pomemben. Prvič je bilo s strani koroških dijakov izpovedano, da bi na Koroškem še tako velika nasprotstva med slovenskim in nemško govorečim prebivalstvom v preteklosti ne smela biti nobena ovira pri iskanju novih poti za mirno sožitje ter sodelovanje med narodom sosedoma, kajti vsi smo Korošci, vsi Avstrijci, vsi prebivalci ene in iste domovine, končno vsi v službi človeštva. Drugič pa je ponudba „Koroške dijaške zveze“ za skupno proslavo pokazala, da je koroška javnost pravilno

razumela storjeni korak mladim koroškim slovenskim dijakom. Takó klic po skupnih naporih vseh deželanov ne bo več zamrl. Da je prišel prav iz vrst mlajše generacije, nas navdaja s prepričanjem, da bosta oba naroda v deželi v bodoče stremela zares po odkritem medsebojnem sodelovanju. Tako sodelovanje je prišlo do izraza pri uprizoritvi Gržinčičeve operete „Miklavž prihaja“ v celovškem mestnem gledališču, kjer so poleg dijakov Slovenske gimnazije pripomogli do prodornega uspeha tudi člani koroškega deželnega orkestra — vsi brez izjeme pripadniki večinskega naroda. Vsekakor prepričljiv dokaz, da je sodelovanje z večinskim narodom danes na vseh področjih možno. Ideja sožitja nam mora biti pri reševanju narodnostnih problemov program tudi za vse bodoče napore.

Na četrtem mestu bi omenil med najpomembnejšimi dogodki leta ustanovitev „Janežičevega sklada“ po Mohorjevi družbi. Ka ko smo si želeli med koroškimi Slovenci v zadnjih dveh desetletjih literarne pomlad! Kajti vemo, da bi morala slovenska beseda med nami prej ali slej zamreti, ako bi je ne poživljali vedno spet domači glasniki-pesniki in pisatelji. V nekaj tednih bosta tako izšli s pomočjo „Janežičevega sklada“ dve pesniški zbirki mladim koroškim avtorjem. Da bodo mogla slediti tema zbirkam druga dela, nas obvezuje „Janežičev sklad“. Seveda pa imenovanje sklada po koroškem slovenskem leposlovnem delavcu Janežiču obilgira v enaki meri naše mlade literature. Janežič ni bil le urednik knjižnih izdaj Mohorjeve družbe, temveč je pripomogel tudi svoje k vsestranskemu raz-

mahu naše najstarejše slovenske književne ustanove. S tem je na najzgovornejši način krepil na skrajni jezikovni meji slovensko misel. Le ob Mohorjevi družbi se je moglo Janežičevo delo tako uspešno razviti, da je postal Celovec za dalj časa kulturno središče vseh Slovencev. Ne pozabimo, da so si šteli največji slovenski pesniki in pisatelji v čast, ako so izšla njihova dela pri Mohorjevi družbi. Prav koroški slovenski pisatelj Prežihov Voranc pa je bil tisti, ki se je zavzel v najtežjih okoliščinah leta 1945 v Sloveniji za poživitev Mohorjeve družbe v Celju. Predobro je vedel, kaj ji slovenski narod dolguje.

Polna načrtov je stopila Mohorjeva družba v Celovcu v drugo stoletje. Vrsto teh načrtov je že uresničila. Na literarnem področju pa je odprla z ustanovitvijo „Janežičevega sklada“ nove možnosti duhovnega vzpona med koroškimi Slovenci.

Mnogo je bilo torej v preteklem letu storjenega, kar kaže na izboljšanje narodnostnih prilik v deželi. Pri tem pa seveda ne smemo pozabiti, da so bili največji uspehi na narodnem področju vedno spet doseženi le z lastnimi močmi, z lastnim trudom. Tako tudi v bodoče ne smemo graditi v prvi vrsti na to, kar nam bo dodelila država na podlagi pogodbenih obveznosti, temveč mora sloneti narodnostno delo vedno spet na naših naporih in žrtvah. Tako bo življenje izsililo vse drugo. Podrobno delo slovenskih zaupnikov je omogočilo pri zadnjih občinskih volitvah v marsikateri občini sprejembe, ki so dale nove osnove za uspešno sodelovanje vseh občanov neglede na njih narodno pripadnost. Končno je bil tudi napredek na področju šolstva možen v preteklem letu le ob jasnem načrtovanju v slovenskih vrstah ter sodelovanju odprtih vprašanj s pristojnimi uradi in oblastmi, s čimer je že nakazano, na kakšen način bomo skušali priti tudi v novem letu narodnostno gledano spet korak naprej.

Pri reševanju manjšinskih vprašanj je dodeljena v deželi velika naloga in odgovornost deželni glavarju. Znano je, da sedanji deželni glavar Ferdinand Wedenig novi koroški deželni vladi po deželnozbornih volitvah 14. marca 1965 ne bo več predsedoval. S svojo pomirjevalno politiko je v precejšnji meri prispeval k razstrupitvi vzdušja v deželi. Njegovo ime je vsled gojitve dobrih odnošajev do koroških Slovencev ter kulturne izmenjave s sosednjima državama Jugoslavijo in Italijo tesno povezano z manjšinsko politiko Avstrije v 2. republiki, ki je ubrala pri reševanju manjšinskih vprašanj ob uvidevnosti na obeh straneh, manjšine in večinskega naroda, drugačno pot kot n. pr. na Južnem Tirolskem.

Vsekakor bo moral novi deželni glavar šele z dejanji dokazati, da so mu vsi deželani v enaki meri pri srcu ter da se zaveda soodgovornosti pri izvedbi določil avstrijske državne pogodbe. Brezdvomno je bil ta vidik prezrt ob razveljavitvi šolske odredbe leta 1958.

Avstrija bo praznovala v tem letu 20-letnico obstoja 2. republike ter 10-letnico podpisa državne pogodbe. Kot avstrijski državljani slovenske narodnosti se bomo spomnili v primerni obliki teh dogodkov. Pred nami pa je novo desetletje s ciljem dosege popolne enakopravnosti koroških Slovencev. Kulturna avtonomija v smislu določil člena 7 državne pogodbe naj bo krona vseh naših naporov in stremeljenj v prihodnjih desetih letih. Hkrati naj bo novo desetletje v znamenju izgraditve vedno boljših sosedstvenih odnošajev. Do razgovorov in skupnih reševanj problemov dežele ter obeh narodov bo moralo priti tudi tam, kjer nas trenutno ločijo še nezaupanje in pregraje ozkosrčnosti ter nestrpnosti. Z večinskim narodom si želimo skupno urediti domovino tako, da bo mogla biti kot dežela sožitja zgled najširši javnosti. V to bodočnost verujemo kot Slovenci in Avstrijci.

Koroški kulturni delavci so zborovali

Z OBČNEGA ZBORA KRŠČANSKE KULTURNE ZVEZE

V torek, dne 29. decembra 1964, so se zbrali koroški slovenski kulturni delavci na občnem zboru Krščanske kulturne zveze v Celovcu. Na občnem zboru so bila podana najprej poročila o delovanju naše osrednje prosvetne organizacije, nato pa se je razvila živahna diskusija o kulturnem stanju koroških Slovencev.

Udeležence občnega zbora je pozdravil predsednik Krščanske kulturne zveze prof. dr. Pavle Zablatnik, med njimi predsednika Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Valentina Inzka, ravnatelja Slovenske gimnazije, višjega študijskega svetnika dr. Joška Tischlerja, tajnika Narodnega sveta dr. Reginalda Vospornika, urednika versko-kulturnega mesečnika „Vera in dom“ župnika Lovra Kaslja, predsednika Kluba slovenskih študentov na Dunaju Pavla Zlovca; na občnem zboru pa je bilo navzočih tudi več zastopnikov Koroške dijaške zveze ter kluba „Mladje“.

Po pozdravnih besedah je podal predsednik dr. Pavle Zablatnik obširno poročilo o delovanju Krščanske kulturne zveze v preteklem letu, iz katerega je bilo razvidno, da se je odbor na svojih sejah temeljito bavil s sklepi zadnjega občnega zbora ter jih po svojih močeh in danih možnostih skušal tudi uresničiti. Posebej je poudaril dr. Zablatnik, da je tajnik Krščanske kulturne zveze Hanzej Gabriel pridno nadaljeval tečaje in vaje za tamburaše in pevce ter jih šolal za nove nastope doma in na raznih gostovanjih. Tako se ne čudimo, ako je bilo tudi letos v okviru Krščanske kulturne zveze nad 200 prireditev in predavanj. Odr „Mladje“ je beležil 40 prireditev.

Dr. Zablatnik se je na občnem zboru zahvalil vsem kulturnim delavcem, ki so v kateri koli duhovni povezanosti s cilji Krščanske kulturne zveze poživljali naše kulturno življenje. „Tu sem sodijo“, je dejal dr. Zablatnik, „marljivi in zvesti sodruzi naši naše kulturne revije Vera in dom, ki s svojimi prispevki plemenitijo dušo in srce sebi in drugim. Veselijo nas literarna prizadevanja mladjevcov in lepi odrski uspehi Odra

Mladje. Mladjevcu Floriju Lipuscu čestitam, da bo v kratkem šla v tisk njegova prva zbirka novel, mladjevcema Eriku Prunču in Karliju Smolletu pa čestitam, da sta pripravila vsak svojo zbirko pesmic, ki so že v tisku pri Mohorjevi družbi v Celovcu. To so važni dogodki v kulturni zgodovini koroških Slovencev. Zelo nas je razveselilo, da je Mohorjeva družba v Celovcu ustanovila Janežičev sklad, da z njim podpre literarna stremeljenja mladim koroškim slovenskim književnikom. K temu važnemu kulturnemu koraku Mohorjevi družbi iskreno čestitam. Z veseljem je tudi Krščanska kulturna zveza po sklepu odbora oddala v Janežičev sklad primeren prispevek. Našim mladim književnikom pa želimo ob tem skladu prav mnogo lepih literarnih uspehov.

Ni pa nikjer zapisano kot privileg, da bi smele literarno ustvarjati samo študirane glave; dosti zgovorna priča za to nam je naša priznana koroška slovenska pesnica in pisateljica Milka Hartmanova ali na primer znana koroška nemška pisateljica Christine Lavant. Zato bi bilo še posebno raz-

veseljivo, če bi morda prav naše izobraževalno delo zbudilo in odkrilo tu pa tam po naših društvih kakkega pesnika — samorastnika, ki bi utegnil hoditi po Milkinih stopinjah.

Naše kulturno ustvarjanje in delo se, hvala Bogu, še vedno poraja iz samega idealizma. Računarska misel na osebno korist bi utegnila zadati našemu kulturnemu delu prej ali slej smrtni udarec. Naši požrtvovalni igralci in pevci po naših društvih, naši tamburaši in vsi drugi kulturni delavci leto in dan brezplačno žrtvujejo svoj prosti čas in vrhu tega še prevzemajo gmotne žrtve za pripravo in prireditve kulturnih nastopov, g. Erik Prunč n. pr. se teden za tednom vozi iz Gradca v Celovec, brez odškodnine, nasprotno z osebnimi gmočnimi žrtvami, da pripravi odnske nastope Odra mladje, nato pa se ves zbit spet vrača k svojemu študiju v Gradec. Vse to iz velike ljubezni do naroda in iz vneme za njegovo kulturno rast.

Iz takšne ljubezni in vneme bo vzklilo še mnogo lepih sadov, če bomo znali svoje kulturno delo še bolj poživljati in še bolje organizirati.

Po referatu gospoda predsednika je podal tajniško poročilo nato visokošolec Karel Smolle, kajti izvoljeni tajnik Hanzi Gabriel je moral ob koncu leta 1964 odločiti zaradi študijskih obveznosti na Glasbeni akademiji na Dunaju tajniško mesto. Odbor Krščanske kulturne zveze je namesto njega kooptiral za poslevočnega tajnika Karlija Smolleta, Gabrielu Hanziju pa se je Krščanska kulturna zveza pisмено zahvalila za požrtvovalno večletno tajniško službo, kakor za vse prizadevanje in ves trud, ki si ga je nalogal kot vnet voditelj tamburaških tečajev in kot agilen pevovodja rožanskih

(Nadaljevanje na 5. strani)

Politični teden

JUŽNI VIETNAM

V Južnem Vietnamu so se ponovno pokazala ona nasprotja, ki že toliko let vladajo v tej deželi. Skupina mladih generalov je namreč izvršila delni državni udar. Razpustila je namreč visoki civilni svet, ki je bil imenovan na zahtevo ameriškega veleposlanika Taylorja in seveda s tem povzročila nezadovoljstvo v Združenih državah Amerike. Vlada ZDA je celo zagrozila Južnemu Vietnamu ukinitve pomoči, če se ne bo sestavila trdna vlada.

V sporočilu ameriške vlade je rečeno, da je zakonita vzpostavitev vlade bistvena za uspeh v boju proti gverilcem in za podporo, ki jo Združene države Amerike pri tem nudijo. Južnovietnamska vlada ne bi smela biti podložna vplivu vojaške skupine. Ameriško zunanje ministrstvo popolnoma odobrava politiko, ki jo sedaj izvaja ameriški veleposlanik Taylor v Južnem Vietnamu.

Tik pred objavo tega ameriškega sporočila je vrhovni komandant južnovietnamskih sil general Khan izjavil, da bo vojska podprla mlade generale, ki so razpustili nacionalni svet in pregnali civilne politike, še več, južnovietnamske sile se ne bodo pokoravale nobenemu tujemu pritisku in bodo same izvajale svoje akcije, če bo treba.

Medtem je južnovietnamski predsednik Fan Khak Sun podpisal dekret o upokojitvi devetih generalov in s tem napravil še eno uslugo mladim prevratnim oficirjem.

V Washingtonu so zaradi razvoja dogodkov v Južnem Vietnamu precej razočarani in vznemirjeni, kajti preobrat v deželi je prišel čisto nepričakovano in ameriški predstavniki manj niso bili pripravljeni. Zato bo morala ameriška vlada bržkone ponovno proučiti svojo politiko do Sajgona.

Po podatkih, ki so jih objavili v Washingtonu, je v Južnem Vietnamu sedaj 27.600 ameriških vojakov in oficirjev. Amer. ekspedicijski korpus strokovnjakov in instruktorjev je pretrpel že precejšnje izgube. Ubityh je bilo 237 ameriških vojakov in oficirjev, ranjenih pa je bilo okoli 400.

NEMŠKI NAČRT — ATOMSKE MINE VZDOLŽ VZHODNE MEJE ZR NEMČIJE

Na sestanku članic Organizacije severnoatlantskega pakta so razpravljali ministri tudi o morebitnem načrtu, da bi položili atomske mine vzdolž vzhodnih meja Zahodne Nemčije. Prav to dejstvo je povzročilo v javnosti Zahodne Nemčije veliko razburjenje in nemir. Posebno v krogih Socialne demokratske stranke ostro kritizirajo to namero in govorijo o političnem in vojaškem samomoru Zahodne Nemčije. Odgovorni politiki te stranke zahtevajo od vojnega ministrstva, naj bi takoj obvestili nemško javnost o tem načrtu.

Ker so se pa v to zadevo vmešali tudi nemški protestantski krogi, ki ravno tako ostro napadajo tako imenovani „atomski načrt vzdolž meja Vzhodne in Zahodne Nemčije“, so bonnski uradni krogi izjavili, da gre le za načrte bodočnosti, glede katerih je še nejasno ali in kako jih bodo uresničili. Predstavnik vlade von Hase je v tej zvezi dejal: „Če so v Parizu govorili o postavitvi atomskih min v bližini meje z Vzhodno Nemčijo, vsekakor niso mislili na miska polja, kakršna so postavljali med drugo svetovno vojno.“ In tudi takšnih min, ne bomo postavljali v mirnem času.“

SOVJETSKA ZVEZA POTRDIŁA AMANDMA OZN

Sovjetska zveza je kot prva velesila potrdila amandma — spremembe zakonskega osnutka k ustanovni listini Organizacije združenih narodov. Ta spremenjeni zakonski osnutek so pravzaprav sklenili že pred enim letom. Pobudo za spremembe zakonskega osnutka v generalni skupščini, po katerih naj bi razširili število članov varnostnega sveta od 11 na 15 in ekonomsko-socialnega sveta od 18 na 27.

Do sedaj je potrdilo amandma (spremenjeni zakonski osnutek OZN) 43 držav Organizacije združenih narodov. Amandma postane veljaven, ko ga potrdita dve tretjini članic OZN, v številu pet velesil.

ZOPET TEŽAVE V OZN

Organizacija združenih narodov doživlja tačas zopet hudo krizo. Delegacije, ki bi morale doseči sporazum za rešitev finančnega vprašanja Združenih narodov, tega

niso mogle storiti, ker je sovjetski delegat Fedorenko sporočil, da ne more pristati na predvideni načrt o prostovoljnih prispevkih v poseben sklad, kar bi se smatralo kot plačilo zaostalih prispevkov, in sicer do 11. januarja 1965, ko bi U Tan na seji skupščine sporočil višino plačanega zneska. Kakor je znano, dolguje Sovjetska zveza Organizaciji združenih narodov preko 52 milijonov dolarjev, Sovjetska zveza namreč že dve leti ni hotela plačevati prispevkov, ki so jih Združeni narodi uporabili za operacije v Kongu in bližnjem Vzhodu. Zato preti nevarnost, da bi varnostni svet Organizacije združenih narodov — eden najvažnejših organov OZN — prenehal delovati. Sovjetski zastopnik je zahteval, da se datum 11. januar nikakor ne sme omenjati. Dejal je, naj odloča generalna skupščina o ponovnem sklicanju.

Če Sovjetska zveza ne bi plačala tega dolga, bi to lahko pomenilo zanj izgubo pravice glasovanja. V začetku zasedanja glavne skupščine OZN, 1. decembra lani, so se namreč zedinili za načrt, po katerem naj bi se izognili začasnemu vsakemu glasovanju. Medtem pa naj bi spor rešili mirnim potom.

Do konca leta 1964 so ostala v varnostnem svetu OZN štiri prazna mesta. Če se ne bi že prej sporazumeli o štirih novih članicah Varnostnega sveta, pa naj bi potem o tem vprašanju odločala glavna skupščina OZN, pri kateri bi ZDA gotovo zahtevale, da se uporabi proti Sovjetski zvezi 19. člen glavne skupščine, po katerem se lahko odvzame glasovalna pravica članici, ki ni poravnala svojih dolgov zadnjih dveh let.

O zasedbi dveh od štirih prostih sedežev Varnostnega sveta so si že sedaj edini. Zasedli ju bosta Holandija in Urugvaj.

... in pri nas v Avstriji

RESEN OPOMIN DUNAJSKEGA KARDINALA

V svoji novoletni poslanici po radiu in televiziji je dunajski nadpastir kardinal dr. Franc König izrazil glede splošnega stanja Avstrije resno zaskrbljenost na naslov avstrijskih političnih strank kot tudi celotne avstrijske javnosti. Hkrati je odločno pozval k zavesti skupne odgovornosti in k skupnemu delu vseh za blagor domovine.

Sodelovanje, je poudaril kardinal, je več kot pa le oblika morebitne vsakokratne koalicijske, kajti ono mora ostati ohranjeno v vsakem vladnem političnem sistemu in mora biti prežeto z medsebojnim zaupanjem. Zato pa je predvsem potrebna izpoved skupnega enakega vrednotnega osnovnih pravic, zlasti pravica do svobode. Cerkev je posebno v Avstriji že večkrat pozivala k preobratu in opominjala, da je človekovo življenje več kot pa samo možnost večjega uživanja in potrošnje; da je država več kot pa le nekaj velik zavarovalni zavod, od katerega bi mogli ob vedno manjših vplačilih pričakovati vedno večja izplačila.

Posebno resno svarilo je naslovil na vse one, ki so na odgovornih mestih vodstva države: „Cerkev je vse politične sile v državi, stranke in vlado opozorila, naj nikar ne smatrajo državo kot nekako zasebno last, katero bi si lahko po mili volji delili med seboj, in naj te velike dediščine iz hudih časov ne zapravijo v malenkostnih prestižnih borbah. Nasprotno, treba je poizkusiti temne sence preteklosti odstraniti, ne pa obtičati v sporih nedavne preteklosti!“

Tudi na avstrijsko mladino se je nato obrnil s posebnim poudarkom, ko je predhodno izrazil skrb, da sedanja vodeča generacija, izvirajoča od očetov, ki so delovali v prvi avstrijski republiki po vsem videzu ne more najti izhoda iz obstoječih zagat, temveč izgleda, kot bi hotela hoditi po nesrečnih starih stopinjah, in je nadaljeval: „Učite se spoznavati preteklost, še bolj pa ljubiti sedanost in verovati v bodočnost! Mladina prve republike je v veliki meri izgubila vero v domovino in v svoj narod. Za vas, današnjo mladino, pa je ta vera samo po sebi razumljiva! ... Avstrija ima v skupnosti ostalih narodov le tolikšno vrednost, kolikšno ji vi daste z vero vanjo in z delom!“

POZIV NA DELO OB SODELOVANJU

Tudi obe avstrijski vladni stranki (OeVP, SPOe) in Avstrijska delavska (sindikalna) zveza (OeGB) so objavile svoje novoletne

Medtem ko je Indonezija proti zasedbi Malajzije. Za zadnji sedež pa se potegujeta Jordanija in Mali.

SARAGAT — PREDSEDNIK ITALIJANSKE REPUBLIKE

Pretekli teden so končno le izvolili predsednika italijanske republike, in sicer zastopnika socialdemokratske stranke Giuseppe Saragata. Zanj je glasovalo 646 poslancev. Izvoljen je bil torej z dvotretjinsko večino. Za Saragata so pri 21. glasovanju oddali svoj glas: socialdemokrati, republikanci, socialisti, komunisti in pretežna večina demokristijanov. Monarhisti so se vzdržali glasovanja, parlamentarci so oddali prazne glasovnice, medtem ko so liberalci glasovali za svojega kandidata Martina, fašisti pa za de Marsanicha. 150 velikih volivcev, v glavnem demokristijanov in parlamentarcev je oddalo prazne glasovnice.

Tako je po 14-dnevnem ostrem volilnem boju Italija le dobila svojega predsednika republike.

Zvezni predsednik dr. Adolf Schärf je poslal Giuseppe Saragatu ob izvolitvi za predsednika italijanske republike najprišrčnejše čestitke.

Novi italijanski predsednik predstavlja del zgodovine italijanskega socializma in razdvojenega odpora proti fašizmu. Rodil se je 19. decembra 1898 v Turinu. Je ustanovitelj desnega socialističnega krila, potem ko je prišlo do razkola v socialistični stranki. Tako je postal voditelj nove socialdemokratske stranke (PSDI). V letih fašizma je bil v tujini, tako tudi na Dunaju, kjer je bila rojena njegova hčerka. Leta 1943 se je vrnil v Italijo, kjer so ga aretirali in predali Nemcem. Vendar se mu je posrečilo s pomočjo italijanskih rodoljubov zbežati na varno. Po drugi svetovni vojni je bil nepretrgoma član parlamenta in večkrat tudi minister v italijanski vladi.

poslanice vsemu narodu. Ena in druga stranka si lastita vodstveno pravico v nastopajočem letu. Zanimivo je, da Ljudska stranka posebej ne poudarja nadaljevanja sodelovanja (koalicijske), pač pa govori o „plodnosnem tekmovanju“. Njeno novoletno geslo se glasi: „Namesto borbe za premoč več storiti za Avstrijo!“ Na tej poti povečanih storitev za domovino je OeVP dosegla nov napredek. S tem hoče pridobiti zaupanje novih volivcev in tako za bodočnost še bolj čvrsto izgraditi pravico do političnega vodstva v državi.

Socialistična stranka pa med drugim razmotriva v svoji novoletni poslanici o nekaterih bolj ali manj važnih deželnozborskih oziroma mestnih volitvah lanskega leta in izvaja iz njihovih rezultatov dosego nadpolovične večine glasov. Nadalje omenja ustanovitve druge avstrijske republike, ki jo je izvršil pred 20 leti zvezni kancler oz. predsednik dr. Karel Renner. Tik pred 1. majem t. l. bo glavno zborovanje SPOe, na katerem bo izdelan nov državni delovni program, katerega izvedba bo naložena vladi sodelovanja pod vodstvom socialistov.

Poslanica Avstrijske delavske zveze (OeGB) ima naslov: „Pravičen delež zagotoviti — skupno dediščino ohraniti in povečati!“ Nadalje ugotavlja, da je bilo preteklo leto v znaku socialnopolitičnega napredka za delojemalce. Na drugi strani pa poslanica opozarja na nerazveseljeno dejstvo prekomernega poviševanja cen. Zato bo morala vlada izvesti odločne odgovarjanje mere za pobiljanje prekomernega, neupravičenega poviševanja cen, ki je v letu 1964 šlo preko dosedanjega normalnega letnega poviška.

„SODELOVANJE“ V BESEDI IN PRAKSI

Že zgoraj smo nekajkrat omenili, kako velike važnosti bi bilo za državo res pravo, odkrito sodelovanje. O tem je govoril v enem svojih novoletnih nagovorov tudi zvezni predsednik dr. Schärf. Potem ko je omenil, da bo Avstrija letos obhajala dve važni obletnici (20-letnico ustanovitve Druge republike in 10-letnico podpisu državne pogodbe in s tem osvoboditve države), je omenil, da je bilo tudi v letu 1964 sodelovanje na političnem in gospodarskem področju še dokaj plodnosno. Tudi notranji minister Czettel je poudaril uspehe skupne volje in skupnega dela, zato naj bi to medsebojno razmerje ostalo tudi za naprej. — Zvezni podkancler dr. Pittermann je v tej zvezi izrazil željo, naj bi v tretjem de-

SLOVENC

doma in po svetu

Seminar gimnazijskih direktorjev

V Podvinu pri Radovljici je bil tridnevni seminar direktorjev slovenskih gimnazij. Skupaj z vodom za napredek šolstva ga je pripravila skupnost gimnazij Slovenije, namenjen pa je bil izmenjavi izkušenj direktorjev, predvsem kot pedagoških vodij zavodov. Prisotni so bili tudi direktorji dosedanjih učiteljskih. Tem ustanovam bo treba v prihodnje posvetiti še posebno skrb, ko bodo počasi preraščale v pedagoške gimnazije.

Praznik slovenske pesmi

Na predvečer praznika sv. Cecilije, zavetnice glasbe in pevec ter patrone Mar del Plate Ikruati (Argentina) je tamkajšnji slovenski pevski zbor s sodelovanjem pevskega zbora iz Buenos Aires priredil svoj prvi javni koncert v dvorani zavoda. Divino Rostro, v čigar korist je namenil vse prostovoljno darovane prispevke.

Domači zbor je nastopil samo kot mešani zbor, gostje pa z ženskim, moškim in mešanim zborom.

V prvem delu koncerta je pevski zbor pod vodstvom g. Slavka Tršinarja zapel narodne oziroma ponarodele slovenske pesmi: Marko skače, Pojdem u Rute, Kje so tiste rožice, Po jezeru, Pozimi pa rožice ne cveto, Kako bom ljubil ter Moj očka ima konjiča dva. Sledil je ženski zbor gostov z dvema pesmima: Sirota in Volaričevo Divja rožica in nato moški zbor, ki je zapel narodno pesem Urška, Vodopivčevo O večerni uri, Sattnerjevo Pogled v nedolžno oko ter Hajdrihovo Jadransko morje.

V drugem delu je mešani zbor gostov zapel Vodopivčevo Veselo družbo, Vilharjevo Slovo, Försterjevo Planinsko, Venturinijevo Nocoj pa oh nocoj, Vodopivčevo Zabe ter Knezov zet, belokranjsko narodno Tri tičice ter v kasteljanščini pesem Adolfa Lunc Sentido me voy. Pevski zbor iz Buenos Airesa je pel pod odličnim vodstvom g. Cirila Krena.

Končno sta oba zbora skupno zapela pod vodstvom g. Krena narodno Kje so tiste stezice, pod vodstvom g. Tršinarja na Premrlovo Zdravico. Navzoče občinstvo je pevce za njihovo ubrano petje nagradilo po vsaki točki z navdušenim ploskanjem.

Koncerta so se udeležili poleg v Mar del Plati živčih Slovencev tudi rojaki iz bližnjega Miramarja ter daljnega Buenos Airesa, ki so skupno z argentinskimi gosti napolnili dvorano omenjenega zavoda.

setletju Druge republike marsikaj bilo bolje storjeno kot doslej in ono, kar je do sedaj ostalo neizvršeno, bilo že končno uresničeno. Pri tem je izjavil: „Mi vsi se moramo najprej čutiti Avstrijci!“

To so vse zelo lepe besede, toda do njih uresničitve se pot navadno precej vleče. Saj je znano, da precej važnih zadev vključ že ponovno stavljenim terminom za razpravo o njih in njihovo odobritev (n. pr. stanovanjsko vprašanje, reforma radia itd.) še do danes ni bilo rešenih. Kajti eden iz drugih koalicijskih partner hoče pristane na rešitev ene zadeve vezati na ugoditev katerega drugega vprašanja (ki je včasih celo izrazito politične narave). Tako nastaja zavlačevanje iz dneva v dan, od meseca do meseca in se razbija sodelovanje in medsebojno zaupanje!

Posebno očitno se je to pokazalo v nedavnem sporu obeh koalicijskih vladnih strank (OeVP in SPOe) v zadevi tako imenovane „nacionalne industrije“, kot so socialisti poimenovali podržavljena podjetja, proti čemur pa je Ljudska stranka odločno nastopila. Kot znano, ta podjetja upravlja „parlamentarni odbor 15-ih“ (sestoje iz 15 članov obeh vladnih strank). Vodja zastopnikov OeVP parlamentarni predsednik dr. Maleta je v znak protesta proti takemu imenu, ki je po mnenju OeVP diskriminirajoče nasproti zasebnim industrijskim podjetjem, odstopil na zadnji lanskoli seji omenjenega odbora, nakar je zvezni kancler dr. Klaus imenoval na njegovo mesto dr. Wilthala, generalnega tajnika Ljudske stranke. A tudi on se je odločno izrekel proti zlorabi imena „nacionalna industrija“, hkrati pa je izrazil pripravljenost zastopnikov OeVP razpravljati o sanaciji teh gospodarskega deloma zavoženih podržavljenih podjetij.

OBRAČUN PARLAMENTARNEGA DELA ZA LETO 1964

Kot vsaka javna ustanova je tudi parlament napravil ob koncu l. 1964 obračun za preteklo leto. Iz njega vidimo, da je imel 31 sej. Na enainvajsetih od njih je bilo odobrenih 90 zakonov. Deset sej je bilo potrebnih za debato o državnem finančnem zakonu za leto 1965. Med proračunsko debato, ki je trajala 75 ur, je govorilo 139 poslancev. Najdaljši govor je trajal 74 minut, najkrajši pa 80 sekund.

Listina o pravicah otrok izglasovana

Da bodo bodoči rodovi zdravi in srečni

Generalna skupščina Organizacije združenih narodov je nedavno (20. novembra 1964) izglasovala zelo važen zakon, „listino o pravicah otroka“. S tem je dopolnila tisti nad vse važen dokument, ki mu pravijo „listina o pravicah vsakega človeka“. Ta dokument so slovesno proglasili in mora veljati za vse države od 10. decembra 1948.

Če so bila s to listino na svečan način sprejeta in potrjena temeljna načela fizične in duhovne individualnosti človekove osebe, njenega obstoja, svobode, njegovega verskega, narodnega in kulturnega življenja, svoboda mišljenja ter izražanja; če so se nadalje s to listino obsodile vse doktrine in praksa, ki človekovo osebnost, njegovo svobodo in dostojanstvo zanikujejo (kot se je to dogajalo zlasti v zadnjem svetovnem spopadu in je povzročilo brezmejno trpljenje in nesreče), potem mora tudi listina o pravicah otroka, izglasovana od listina o politične organizacije na svetu, predstavljati nič manj svečan in važen dokument.

Če so vse države na svetu obvezane svojim državljanom zagotoviti uživanje vseh pravic in svobodo, pa je otrok spričo svoje telesne in razumske neobglednosti potreben še prav posebnega varstva in nege. Otroku predstavlja bodočega zrelega človeka, ki mu je namenjena določena osebna, družbena in duhovna življenjska pot. Da bi se razvil v polni meri in v kar najbolj harmonični obliki, kot tudi, da bi bil v stanju izpolniti to svojo nalogo, mora rasti v najugodnejših gmočnih in čustvenih pogojih.

Z „listino o pravicah otroka“ je bilo svečano sprejeto načelo, da mora človeštvo otroku nuditi vse, kar mu najboljše lahko nudi, in s katerim so bili vsi ljudje, vse javne in privatne, socialne ustanove, vse vlade obvezane priznati temeljne pravice otroka in ravnati tako, da ne bo nobenih razlik ali kakršne si bode diskriminacije zaradi rase, pripadnosti, barve kože, vere, politične ali narodne pripadnosti itd.

Otroku je torej v prvi vrsti zagotovljena pravica do življenja, pravica, da pride na svet, a v ta namen mora biti materi in njemu zagotovljena vsa zdravniška pomoč in socialna varnost, ki morajo predvsem priti do izraza v času pred in po porodu.

Otrok ima nadalje pravico do blagostanja; to se pravi pravico do tega, da raste in se razvija ter ima na razpolago vse, kar mu je potrebno, da bi telesno živel na najustreznejši način. Telesno blagostanje je namreč neobhodno potrebno, da se otrok razvije na harmoničen način, predpostavlja pa odgovarjajočo prehrano, kot tudi stanovanje ter

oblačila, ki morajo biti v skladu z zahtevami človeškega dostojanstva, in stalno zdravniško nadzorstvo, ravnanje pa nego, ki jo njegovo stanje zahteva.

Sleherni otrok ima tudi pravico do ljubezni, se pravi do tega, kar je slehernemu človeku, a še posebno otroku, neobglednemu in še nezrelemu bitju, potrebno, da more živeti kot bitje, katerega značilno svojstvo je, da je ljubljeno in lahko ljubi.

V 6. členu listine je rečeno, da je otrok, če naj se njegova osebnost harmonično razvija, potreben ljubezni in razumevanja, kakor tudi, da mora rasti ob nenehnem nadzorstvu in odgovornosti svojih staršev v vzdušju ljubezni in gmočne ter moralne varnosti. Priznana je potemtakem neobhodna potreba po družinskem vzdušju, ki edino zagotavlja uravnotežen otrokov razvoj. Država mora družini pomagati pri tem.

Resna naloga staršev je, potemtakem, da skrbijo za vzgojo in izobrazbo lastnih otrok, da skušajo vplivati na oblikovanje njihovega značaja, duha in razuma. Toda nič manj-

Koncil kliče k požitvi bogoslužja

Kar so na vesoljnem zboru sklenili, sedaj „pokoncilske komisije“ študirajo, kako bi po pameti in najuspešneje spravili v življenje. Ker so škofje s papežem sklenili poživiti cerkveno bogoslužje, zato je posebno delovna tudi „bogoslužna pokoncilska komisija“. Pred meseci je izdala podrobne smernice, ki veljajo za ves svet in ki naj se upoštevajo pri požitvi sodelovanja vernikov z duhovnikom pri maši in pri obredih sploh.

Znano je, da bodo s prvo postno nedeljo pri maši odpadle v začetku nekatere manjše molitve (psalm), odpadel bo zadnji evangelij pri maši in molitve po maši. Maša se bo končala, ko bo duhovnik rekel „Ite missa est“ (Pojdite, končali smo!) in dal svoj blagoslov. Tako je bilo tudi včasih. Zadnji evangelij so najprej dodali v Franciji kot prošnjo molitev za lepo vreme in ta navada se je pozneje raztegnila na ves svet.

Smernice za obnovo bogoslužja želijo, da verniki pri skupnih službah božjih (posebno ob nedeljah) več skupaj molijo, kot se je to godilo doslej, naravno v svojem vsakdanjem jeziku, kot ga govorijo doma. Tudi naj ne bi bilo več tako, da bi duhovnik pri maši zase molil, verniki pa spev zase, posebno v začetku maše. Pri nas so ponekod že lepo sodelovali z duhovnikom, vsaj pri nekaterih mašah. To naj bi se nadaljevalo in izpopolnilo. Vsa zbrana cerkev naj bi lepo skupaj Boga častila. Ponekod so verniki doslej preveč le gledali in poslušali.

Tudi sveta pesem bo prišla do veljave še bolj kot doslej. Že sedaj smo z nekaterimi pesmimi lepo spremljali posamezne dele svete maše. Pevci in potem vsi verniki se pa bomo počasi naučili še drugih novih pesmi, s katerimi bomo spremljali službo božjo. Tako bodo tudi naši pevci, pevovodje in organisti vključeni v veliko delo koncila za poživitev bogoslužja.

Seveda pri tej obnovi ne sme delati vsak po svoje ali na lastno pest. Sveta stolica je dala jasna navodila, nekatera pa bodo izdale posebne narodne škofovske konference. Kar je ljudi enega jezika, čeprav živijo v več državah, morajo pri obredih uporabljati isti jezik, molitve, liturgične knjige in besedila. Uporabljati morajo seveda tista besedila, ki jih je Sveta Stolica odobrila. Tudi za Slovence je to že naredila. Odobrena so bila na primer besedila, ki so v Rimskem misalu, ki je izšel pred leti v Celovcu. Enotnost in red v tem pogledu sta danes posebno važna, ker se ljudje vozijo iz kraja v kraj in niso več samo v domači vasi kot nekaj.

Pri nas bo odpadel tudi blagoslov z Najsvetejšim po sv. maši, ki je ponekod še vedno v veljavi. Namesto tega naj bi verniki pred odhodom iz cerkve iz vsega srca zapeli kakšno sveto pesem v čast Mariji ali Jezusu. Ko prejmemo duhovnikov blagoslov, je to kar primerno. Odhod od maše mora biti vedno bolj to, kar je pomenil odhod učencev Jezusovih na vse strani oznanjati evangelij Kristusov.

Latinskega jezika bo pri mašah v bodoče manj, kot ga je bilo doslej. Vse, kar duhovnik moli tiho in središče svete maše bo pa še vedno po latinsko. Tako se bo poznalo, da smo rimskega obreda, da smo rimokatoliki.

ša ni tudi naloga oblastvenih organov, ki bi predvsem morali poskrbeti za otroke brez družin in pa one, katerih starši nimajo vosestranskih sredstev, da bi poskrbeli za njihov vosestranski gmočni, moralni, duhovni in razumski razvoj. Država naj v tem primeru nadomesti to, česar otroci v družini niso deležni; to se pravi, da je država dolžna poskrbeti vsaj za njihovo brezplačno osnovnošolsko izobrazbo.

Poleg dolžnosti v zvezi z izobrazbo otrok, razglasa listina nadalje pravico otroka do igre in telesnega razvedrila, pri čemer je dolžnost predstavnikov oblasti storiti vse, da bi otrokovim potrebam tudi v tem pogledu bilo zadoščeno.

Posebno skrb in nego zapoveduje listina v prid tistih otrok, ki niso normalno razviti, ki so kakor koli fizično ali umsko zaostali, oziroma, ki v socialnem pogledu niso deležni tistega normalnega družinskega vzdušja, katerega je otrok v svojem razvoju najbolj potreben.

Končno so v listini bile sprejete tudi določbe v pogledu varstva otrokove pravne osebnosti, v kolikor se mu že od rojstva zagotavlja pravica do lastnega imena in narodnosti.

Občni zbor Združenja staršev

V soboto, 19. decembra, je bil v modri dvorani Doma glasbe občni zbor Združenja staršev Slovenske gimnazije v Celovcu. Kljub slabemu vremenu in zamudam prevoznih sredstev je bilo zborovanje zelo dobro obiskano.

Po pozdravu predsednika društva g. dipl. trg. Janka Uranka je gospa prof. Slavka Hronek spregovorila o potrebi učenja latinščine. Z učenjem tega klasičnega jezika učenec mnogo pridobi. Navadi se logičnega mišljenja, prisiljen je k vztrajnosti, pridobi na izrazoslovju. Za študij skoro vseh predmetov na visoki šoli je predpogoj latinščina, ki je tudi materinščina vseh romanskih jezikov.

Zatem je podal poročilo o šoli g. ravnatelj dr. Joško Tischler. Letos je na gimnaziji 360 učencev v 13 razredih. Učnih moči pa tudi na slovenski gimnaziji primanjkuje, kar je splošen pojav na vseh šolah. Največja skrb je slej ko prej zidanje lastnega poslopja. Razumljivo je, da ima popoldanski pouk mnogo nedostatkov. Zidanje se je spet zavleklo. Verjetno bodo poslopje začeli graditi šele jeseni leta 1965. G. ravnatelj se je zahvalil staršem za zaupanje šoli. Poudaril je tudi, da je bistvo študija mladino navajati k rednemu delu. Glavni cilj šole in doma je: napredek mladine.

Nato je spregovoril še predsednik g. dipl. trg. Janko Urank, kako naj z ljubeznijo, doslednostjo, pravičnostjo in strogostjo spremljamo rast in razvoj naših otrok, ki so naše vse. Zahvalil se je tudi profesorjem zavoda za njih požitvalno delo. Bodočnost naše mladine nam je vsem najbolj pri srcu. Iz naše mladine morajo zrasti ljudje, ki bodo storili več kot le svojo dolžnost, ki bodo storili ne le kar morajo, temveč tudi to, kar morejo.

Pri volitvah je bil skoro v celoti izvoljen stari odbor.

Pri slučajnostih se je med drugim g. Jan-ko Tolmajer z Radiš zahvalil za trud profesorjem ter odboru Združenja staršev. Tudi gimnazijski tajnici gđ. Micki Gabrielovi je bila izrečena zahvala za vse njeno izvenuradno delo v prid dijakom in šoli.

Na Glavnem trgu v Kranju odkopavajo staroslovansko grobišče

Ob začetku urejanja Glavnega trga v Kranju so pred dnevi delavci naleteli na staroslovanske skelete. Kustos za arheologijo Gorenjskega muzeja Andrej Valič je po spremnih pridalčkih (bronasti obsenčni obročki) v desetih doslej izkopanih grobovih ugotovil, da gre za staroslovansko grobišče iz 9. do 10. stoletja. Najdbe pomenijo nadaljevanje odkrivanja že znanega grobišča v letu 1953, ko so pri urejanju prostora med južno steno kranjske cerkve in Prešernovim gledališčem našli okrog 300 grobov. Po pridalčkih, ki so bili v teh grobovih, so arheologi ugotovili, da gre večinoma za staroslovanske pokope, delno pa tudi za starejše ilirske in keltsko-latenske. Bogati pridalčki v staroslovanskih grobovih (precej veliki liti, emajlirani bronasti uhami lunaste oblike, okrašeni s stilizirano rastlinsko in živalsko ornamentiko, značilni prstani, noži itd.) kažejo, da gre za kotlaško kulturo. V ilirskih grobovih so našli le značilne fragmente keramike.

Po takratnih najdbah, ki so pomagale razrešiti že marsikateri problem stare kranjske zgodovine, so arheologi naleteli na več drugih vprašanj, na katera pa bodo lahko dali odgovor le nadaljna izkopavanja Glavnega trga v okolici cerkve. Prav zato si od letošnjih izkopavanj, ki jih vodi Gorenjski muzej in Zavod za varstvo spomenikov v Kranju ob polnem razumevanju kranjske občinske skupščine, ki je investitor del, veliko obetajo.

Brez dvoma je imel Kranj v času, v katerega datirajo staroslovansko grobišče, pomembno vlogo. Kakšna je bila ta vloga v obdobju prehoda iz stare slovanske družbe v fevdalizem? Kakšne so bile takratne družbene razmere? Nekaj arheoloških podatkov, ki jih imamo doslej na razpolago, lahko le delno odgovori na ta vprašanja. Znano je na primer, da so grobovi v bližini cerkve mnogo bogatejši s pridalčki kot bolj oddaljeni grobovi. Morda se bo dalo pozneje, ko bo najdb več, kaj več sklepati o takratni socialni sestavi prebivalcev. Zanimivo je vprašanje Pungrata. Ali je bil naseljen ali ne? Zgodovinarji mu v tem pogledu pripisuje-

jo pomembno vlogo. Toda počakati je treba, da bodo prekopali ves Glavni trg in videli ali grobišče zajema ves prostor ali pa je bila morda tam nekje speljana cesta. Če je ni bilo, je verjetnost domnev o vlogi Pungrata omajana in naselbino bo treba iskati bolj severno.

Historični viri pričajo, da so na tem mestu v Kranju pokopavali mrtvece do 16. stoletja. Arheološke najdbe segajo daleč nazaj, precej pred začetek našega štetja. Kontinuiranost naselitve je torej dokazana. Staroslovansko pogansko pokopališče je bilo po vsej verjetnosti na določenem mestu (tam, kjer zdaj odkrivajo grobišče), kjer so pogani imeli tudi svoje svetišče. Mrtvece so pokopavali okrog svetišča. Pozneje, v romarskem času, po prevzemu krščanske vere, so cerkev postavili na istem mestu in še naprej pokopavali tu. Gre torej za zanimivo, ne preveč pogosto (ali vsaj doslej ne preveč znano) prilagoditev naših pokristjanijenih prednikov glede lokacije pokopavanja umrlih. V Drulovki pri Kranju n. pr. (pa tudi še v nekaterih drugih krajih na Gorenjskem, ki so jih arheologi že raziskali) je drugače: tam so naši predniki po sprejetju krščanske vere pokopavali umrle drugje, prejšnje pogansko pokopališče pa so opustili.

V Kranju bodo v prihodnjih dneh nadaljevali izkopavanja na Glavnem trgu. Tisti deset grobov, ki so jih doslej izkopali, je bilo v vrsti tik ob hišah nasproti cerkve, v smeri vzhod-zahod, v medsebojni oddaljenosti 4 do 5 metrov. Pokopi so precej plitki, približno 50 cm pod današnjim tlakom ceste; konglomeratna podlaga je namreč skoraj tik pod površjem in za pokope so morali največkrat izkoriščati jame v njej. Zanimivo je, da je bil en skelet delno pod zidom sedanjih hiš, zaradi česar verjetno točnega obsega grobišča še ne bo mogoče določiti. Doslej najdeni skeleti so v glavnem juvenilni (mlajše osebe, stare kakih dvajset let), le eden je starejši. Pri raziskovanjih sodeluje namreč tudi Antropološki inštitut univerze v Ljubljani.

Kratke kulturne vesti

Stoletnica učiteljsišča v Mariboru

Ob navzočnosti zastopnikov družbenega in kulturnega življenja Maribora in Slovenije, predsednikov občinskih in okrajnih skupščin, profesorjev sedanjih in bivših učencev mariborskega učiteljsišča je tajnik za šolstvo Slovenije Boris Lipužič izročil pred kratkim zastopniku učiteljsišča red rdeče zastave z zlatim vencem, s katerim je predsednik republike odlikoval šolo ob njeni stoletnici uspešnega delovanja.

Kulturno-umetniški program sta izvedla mariborska filharmonija in dramski umetniki mariborskega narodnega gledališča.

100 LET SLOVENSKE MATICE

10. decembra 1964 so bile prireditve, s katerimi je praznovala najstarejša slovenska ustanova Slovenska matica svoj stoletni jubilej. V soboto, 19. decembra, zvečer je bila v dvorani Slovenske filharmonije slavnostna beseda z naslednjim programom: Ipavčeva Serenada za godalni orkester, govor akademika prof. dr. Franceta Koblarja, podpredsednika SM, besede iz Prešerna, Levstika, Zupančiča in Cankarja ter Osterčeva Suita za veliki orkester. Program so izvajali Simfonični orkester Slovenske filharmonije pod vodstvom dirigenta Sama Hubada ter recitatorja Slavko Jan in Sever. Naslednji dan dopoldne je bila v dvorani Inštituta za zgodovino delavskega gibanja jubilejna skupščina Slov. matice, na kateri je govoril predsednik SM akademik prof. dr. Anton Melik. Ob tej priložnosti so podelili spominske plakete. V hiši Slovenske matice pa so ob jubileju odprli razstavo matičnih knjig, rokopisov in dokumentov.

ST. LENART PRI SEDMIH STUDENCIH (Majarčevemu očetu v spomin)

Po dolgem bolehanju je minuli mesec zatisnil svoje blage oči g. Jožef Mikl, pd. Majarčev oče. Star je bil 81 let. Z njim je zgubila šentlenartska fara plemenito srce, vernega katoličana in zavednega Slovenca. Vse svoje življenje je rajni posvetil svoji družini, domači grudi in cerkvi. Domači g. župnik Anton Čebul so se v ganljivih besedah — ob asistenci vojaškega nadkuratorja Meierja iz Celovca — poslovili od rajnega in ga nam stavili za vzgled.

Majarčev oče je imel sposobnosti. Svoje znanje si je izpopolnil z branjem knjig in s svojimi bogatimi življenjskimi izkušnjami. Postal je kmet. Poročil se je s Trubinarjevo Mico, ki mu je letos meseca januarja nenadoma umrla. Svojih šest otrok sta vzgojila v zgledne člane človeške družbe. Bil je vedrega in kremenitega značaja ter splošno priljubljen. Rad je do visoke starosti prepeval Bogu v čast, bodisi v mlajših letih pri zborovskem petju ali do svoje smrti pri ljudskem petju. Vsak je rad občudoval njegov prijeten in lep bariton.

Šentlenartski pevci so mu v slovo zapeli več pesmi, med njimi pesem „Njav čriez izaro“ pred domačo hišo.

Otrokom, ki so letos zgubili dobro mater in skrbnega očeta, pa izrekamo naše iskreno sožalje.

ENCELNA VES

V torek, dne 1. decembra, smo spremili na pokopališče blago mater Marijo Klanšek. Vsem pogrebem nam je bilo tako težko pri srcu kot še nikoli. Saj smo položili v grob dobro mater šestih otrok in skrbno ženo.

Rajna je v življenju že mnogo prestala. Rodila se je v Podkrajju pri Pliberku pri Gradišniku. S starši vred je bila l. 1942 izseljena v tujino. Svoje prebivališče je preživljala v taborišču Hesselberg. Tudi g. Hanzelj Klanšek, pd. Izakov je bil s starši v tem taborišču. Nekaj let po vrnitvi v domovino se je Gradišnikova Mica poročila k Izaku. Šele 42 let stara se je morala ločiti od svojih dragih.

Kako neznatne in prazne so vse besede sožalja težko prizadeti družini.

Bog sam jim daj tolažbo. Naj blaga rajnica uživa večno blaženost!

POKRČE pri DOLINI

(Pogreb + Marije Morak)

Vso faro je pretresla žalostna vest, da je za vedno zatisnila svoje oči dobra Herzogova mati Marija Morak, rojena Sturm v Pokrčah.

Kako je bila priljubljena in spoštovana, je pokazal njen pogreb na kvatno soboto pred Božičem. Ogromna množica pogrebcev in pet častitih duhovnikov jo je spremljalo na njeni zadnji poti v domačo cerkev in na pokopališče, kamor je v svojem življenju tako rada hodila.

Že v mladosti se je za njo začela križeva pot, ko ji je z devetimi leti prerano umrla njena mati Katri Sturm, ki počiva že 28 let na božji njivi v St. Tomažu pri Celovcu. V dobi nemškega nasilja je morala mlada Mici s svojim očetom in bratom leta 1942 nastopiti bridko pot v tujino. Po končani vojni se je z velikim veseljem zopet vrnila v ljubljeno domovino. Pred desetimi leti se je poročila in prišla kot nova, pridna gospodinja na Herzogov dom v Pokrče. Vsa njena sreča in veselje so bili trije otroci, ki jih je Bog zaupal njeni materinski ljubezni in skrbi. Njeno življenje je bilo delo, skrb in ljubezen za dom in družino. Svoje moči je črpala iz globoke vere in goreče molitve. Zelo je bila srečna, da se je mogla letos udeležiti lepega slovenskega romanja v Lurd.

Božji načrti niso človeški načrti in božja pota niso naša pota. Huda bolezen je priklenila mlado gospodinjico na bolniško posteljo. Iskala je v bolnici pomoči in je z velikim potrpljenjem prenašala strašne bolečine. Ko je bila mera trpljenja polna, jo je Bog poklical v svojo Očetovo hišo.

Pokojna mati je bila naročena na krščanske slovenske liste „Naš tednik — Kroniko“, „Nedeljo“ in Mohorjeve knjige, ki jih je z zanimanjem prebirala do zadnjega v bolnici.

Naj bo rajna Marija Morak pri Bogu priprošnjica za vse njene drage doma in v fari, dokler se ne združimo vsi v nebesih. Zaostanim izrekamo ob težki izgubi globoko sožalje!

GLOBASNICA

Leto 1965 se začne za gospodinjice in gospodarje, za male in velike iz globaske fare s posebno prijetnostjo. Bivša Huterjeva Rozka, sedaj Šoštarca, ga. Rozina Smrečnik je z novim letom prevzela dosedanje Rutarjevo podružnico iz Dobrle vasi, kar je bilo že svojčas dogovorjeno, kot lastno trgovino.

Na novo opremljena in povečana prodajalna je prava trgovina s samopostrežbo. Več kot 1000 različnih stvari lepo na policah zloženih čaka na odjemalce.

Ko vstopiš, že kar pri vratih čakajo korpici in vozički na vas. Vse za kuhinjo in gospodinjstvo, pralni praški, vse za nego človeka in hiše je prvo. Jedila in pijske, skratka vsega blaga v obilju. — Kar prijetno je biti odjemalec v taki trgovini. Vse je lepo zavito in označeno. Kjer bi se ne znašli, pomaga trgovec-pomočnik. Sedaj lahko izbirate blago, kot če bi bili v domači shrambi, kar potrebujete, lahko vzamete. Vse vam je na razpolago, kar si srce poželi. Košara ali voziček v eni roki, vas opominja, da lahko

Brez DRUŽINSKE PRATIKE za l. 1965 nikar v novo leto!

Naročite pri Mohorjevi družbi v Celovcu, naj vam jo brž pošljejo, dokler je še zaloga. Cena: 7.— šil.

z drugo roko sami vzamete kar želite. Vse izbrano prinesete ali pripeljete k blagajni. Tam vam izračuna stroj iz izstavi račun. Pri plačilu dobi vsak kupec 3 odst. popusta v obliki znamk, katere spet lahko vnovčite.

Zraven blaga, katerega dobite v samopostrežbi, prodaja oz. posreduje trgovina Smrečnik tudi premož., štedilnike, peči, orodje in vse stroje ter večje naprave. Posebnosti pa izberite v našem A & O katalogu. Tako naročeno blago dobite potem dostavljeno po pošti. A & O trgovina Smrečnik pri Šoštarju v Globasnici nudi vsakemu dober nakup — ker pri A in O se kupuje tako!

Prisrčno ste vabljeni tudi vi, da se čim več poslužite te trgovine. Potrudili se bomo, da boste vedno zadovoljni!

S spoštovanjem se priporočata

Rozina in Albert Smrečnik.

PODROŽICA

Na jeseniški strani je nastala sprememba v vožnji vlakov, ker so dokončali elektrifikacijo gorenjske proge, ki vodi z Jesenic do Ljubljane. Pri poizkusni vožnji je vozil električni vlak brez postanka od Jenove vlake, ki pridejo do Kranja in Ljubljane se je torej močno skrajšala.

Mednarodni brzi vlaki bodo vozili do prihodnjega maja še po starem voznem redu. Od Jesenic do Ljubljane pa so uvedli sedaj nove vlake, ki pridejo do Kranja in Ljubljane zelo hitro.

Če bo kdo potoval mimo nas skozi predor, mu bo morda koristil vozni red gorenjskih električnih vlakov:

Z Jesenic odhajajo potniški vlaki proti Ljubljani ob 5,18; 5,50; 10,25; 13,52; 17,31; 19,45; 21,50. V Ljubljano pridejo ti vlaki ob 6,32; 7,35; 11,40; 15,20; 19,12; 21,00; 23,04. Ustavijo se seveda vsi tudi v Kranju.

Iz Ljubljane proti Jesenicam odhajajo ob 5,58; 9,00; 11,55; 14,20; 16,53; 20,00. Na Jesenice pridejo ti vlaki ob 7,56; 10,10; 13,13; 16,24; 18,08; 21,13.

BILČOVŠ

(Poroke v letu 1964)

Najprej bo danes nekaj veselih novic. Zakrament sv. zakona so v letu 1964 prejeli: Sin našega mežnarja in organista Hanzij Kapus je peljal pred poročni oltar gđc. Trudičjo Schellander; poroka je bila 1. febr. Pri Miklavžu je bil obed v družbi veselih gostov in pevcev.

Dne 17. aprila je peljal svojo nevesto pred poročni oltar mladi posestnik, p. d. Šmon v Veljnji vasi. Lepo število sorodnikov in gostov se je zbralo v domači hiši pri Šmonu v Veljnji vasi.

Dne 26. aprila je peljal pred poročni oltar posestnik, p. d. Pozdiec iz šentjakobske

fare Pipanovo Šelijo in je bila poroka v St. Jakobu.

Mladi mizar Avguštin Jakopič je poiskal svojo nevesto v Beljaku; obljubila sta si večno ljubezen in zvestobo dne 31. maja.

Mlada posestnica Bovatinja pa se je preselila v kotmirske faro k Topelcarju, kjer bo gospodinjila na dveh velikih kmetijah v Branci vasi in v Plešivcu pri Topelcarju.

Mladi posestnik velike kmetije pri p. d. Ivovniku si je izbral svojo življenjsko družico v velikem mestu Berlinu. Ljubezen je iznajdljiva in kdo bi bil mislil, da bo mlada gospodinja gorske kmetije uradnica iz Berlina. Poročena sta bila v Celovcu.

Rudolf Mihor na Muškavi pa ni šel tako daleč po svojo nevesto, šel je v kotmirske faro in je našel nevesto pri p. d. Gvažarju. Po poroki v Kotmari vasi jo je pripeljal na svoj dom na Muškavi.

Baštijev Lipi Boštjančič, ki je nastavljen pri neki tvrdki v Špittalu ob Dravi, je hotel biti poročen v rojstni fari. Pripeljal je celo vrsto svojih prijateljev, nastavljenec v tovarni za čevlje, ki so na poseben način počastili svojega tovariša. Pred farno cerkvijo je bilo nastavljeno kegljišče, kjer so se poskušali, kdo bo zadel svojo srečo. Nastopalo je tudi „sodišče“, ki je zaradi različnih prestopkov obsojalo ženina in nevesto.

V kotmirske faro je šel iskat svojo nevesto mladi Krušic Vincenc in je poročil tam svojo nevesto Ano Waldhauser. V svoji novi hišici bosta gotovo našla v Čahorčah svojo srečo.

Stražnikova hiša v Stranjah je osirotela po smrti ponesrečenega Tomaža Ogris. Pa je mladi Tomi Ogris iskal, kje bi našel svojo zakonsko družico. Pregovor pravi: Kdor išče, najde, in res je našel Tomi svojo družico v osebi Pibrave Nanije v Kotmari vasi. Dne 6. septembra jo je peljal pred poročni oltar na Žihpoljah. Naj bi se v lepi novi Stražnikovi hiši srečno počutila in tudi osrečila vse domače.

V Veljnji vasi sta si podala roke Bartl Lekš in Rožanova Nani. Tudi njima želimo v novem domu mnogo božjega blagoslova.

MEDGORJE — GORJE — ZAHOMEC

V Gorjah na Zilji je dne 22. novembra naša dobra gospodična učiteljica Traudi Mešnik pred oltarjem svoje farne cerkve (in sosedne Znevkove hiše) sklenila zakonsko zvezo z g. Stankom Zwitterom, Abujevim iz Zahomca. Naj sreča in božji blagoslov spremljata mladi par zdaj in v bodočnosti!

RINKOLE

(Smrt)

V petek, 18. decembra 1964 smo pokopali Krojnikovo Trezo Hafner. Rajna je dolgo bolehal. Iskala je zdravja tudi v bolnici. Toda ljubi Bog jo je poklical prej k sebi, dobro pripravljeno s tolažili sv. vere.

Z rajno je zgubila Krojnikova hiša dobro in skrbno gospodinjico.

Naj ji ljubi Bog da večni mir in pokoj.

(Pot v Vogrče)

Odkar smo priključeni pliberški občini, smo že dobili asfaltirano cesto, za kar smo hvaležni občinskemu odboru pa tudi novemu županu g. Krištanu in se mu še nadalje priporočamo za naklonjenost. Saj je do sedaj bila naša vas bolj zapuščena, ker je najbolj oddaljena od Pliberka (8 km 800 metrov). Naši mali šolarji močno trpijo, ko morajo ob vsakem vremenu čez goro v Vogrče v šolo. Krvava potreba bi bila v bodočnosti, da bi se to pot uredili, saj bi ne bilo z njo toliko stroškov kot s cesto. Zato prosimo občinske moke, da se nas in naših malih usmilijo.

S. M.

KOTMARA VES

V nedeljo, 3. januarja, je priredila farna mladina iz Kotmare vasi lepo igro „Počeni prstan“. Popoldne in zvečer se je napolnila farna dvorana z gledalci, ki so kljub slabemu vremenu prišli od blizu in daleč in so s tem dokazali, da si želijo še in še lepih iger.

Igra „Počeni prstan“ kaže v šestih dejanjih zakonsko zvestobo, kateri so nastavljene hude zanke in preizkušnje. Zaupna molitev k Višarski Materi božji združi zo-

pet težko preizkušenega moža z duševno trpečo ženo in ljubljeno sinčkom. Igra je res pretresljiv slavošpev zakonski zvestobi in njena vsebina zelo poučna.

Mladim igralcem, ki so svojo vlogo prav lepo in doživeto igrali, prisrčna zahvala in priznanje. Saj je nastopilo 16 igralcev in med njimi jih je bilo več takih, ki so prvič nastopili. Videli smo, da je med njimi marsikateri talent, ki ga je treba gojiti in oblikovati. Le pogumno naprej!

Kar je še posebno hvalevredno, pa je to, da farna mladina daruje vsako leto nabrane prostovoljne darove za misijone. Bog vam vsem povrne požrtvovalnost in pripravljenost tako igralcem kakor tudi gledalcem!

Upamo, da nas boste kmalu zopet presenetili s kakšno igro. Za novo leto je bila prirejena igra dober in pogumen začetek. Le radi nastopajte, da boste postali vsi mojštri odra in lepe domače besede.

Vodstvu NSKS, uredništvu in upravi Našega tednika — Kronike in Nedelje, slavni Mohorjevi družbi, častitim šolskim sestram ter svojim rojakom in znancem

želi srečno in blagoslovljeno novo leto 1965 narodnjak Rožan Peter Noč, redovnik, brat v zatišju samostana Dunajskega Novega mesta.

DR. IVAN MIKULA,

misijonar med Slovenci, razkropljenimi po Avstraliji, želi svojim rojakom in znancem blagoslovljeno novo leto 1965.

PLIBERK

Prebiramo letošnje knjige Družbe sv. Mohorja. Vsak, kdor jih še nima, jih lahko še dobi. Posnemajmo zgled naših starih, ki so bili vneti mohorjani. V fari Pliberk so bili na primer leta 1885 udje Družbe sv. Mohorja naslednji:

Bergman Valentin, dekan (2 izv.); Petek Franjo, kaplan (2 izv.); Rožec Urh, cerkovnik; Bergman Mica, kuharica; Aleško Janec, Aplon Lenart, Arnold Filip, Arnold Vit, Avberšek Miha, Avguštin Matevž, Azman Jože, Baštej Lena, Blekar Juri, Blekar Mina, Božič Lona, Bratovščina Jezusovega srca, Brežek Jera, Burjak Marija, Černic Marija, Černko Matevž, Čevnik Franca, Črničnik Marija, Daniel Anton, Delovc Jurij, Fera Jakob, Ficelj Franc, Ficelj Florijan, Ficelj Peter, Fidej Janez, Glinik Ignac, Glinik Mica, Glinik Janez, Godec Lena, Gojar Marija, Gojar Tereza, Gradišnik Simon, Hibler Janez, Hožej Tereza, Jamnik Marija, Igerc Marija, Ivan Juri, Karicelj Lucija, Kašpar Andrej, Knezev Reza, Kočnik Juri, Kogelnik Andrej, Kogelnik Lor., Kokic Neža, Kolednik Ana, Kolenik Avguštin, Kolenik Janez, Kolenik Boštjan, Ko-

Uredništvo mesečnika VERA in DOM pri-

srečno vabi vse k sodelovanju v novem letu.

Uprava VERA in DOMA pa vas vabi, da

list v novem letu naročite in podprete.

lenik Val., Kolenik Franc, Korpar Klemen, Korpar Lena, Kos Lovro, Kotnik Marija, Krepelj Katra, Krevc Janez, Krištan Juri, Kunc Urša, Kunc Anton, Krof Juri, Kurnik Marija, Kušaj Lekš, Kušaj Marija, Kušaj Simon, Kušljan Ivan, Lajmiš Anton, Laznik Lukež, Leder Mina, Lekš Filip, Likeb Juri, Lenart Jakob, Lucnik Jera, Lusin Marija, Maček Juri, Majrič Stefan, Mežnar Marija, Mežnar Urban, Miglar Lekš, Miglar Tereza, Mlinar Franc, Mlinar Marija, Močilnik Anton, Močilnik Juri, Močilnik Lorenc, Močilnik Toma, Movri Lenart, Muhlić Lorenc, Najberž Pavl, Nemec Franc, Nevart Marija, Nuk Jera, Ogris Jera, Pek Pavl, Pernat Lekš, Piko Andrej, Piko Blaž, Podgornik Valentin, Peruzi Kajtan, Piko Valentin, Pistočnik Marija, Podlomek Katra, Pratekar Tom., Prevalnik Jan., Podrečnik Pavl, Pongrac Lorenc, Potočnik Filip, Povodet Lona, Radar Lekš, Radar Vit, Redel Jernej, Redel Martin, Rutar Blaž, Safer Marija, Šavcer Helena, Šibernik Urh, Skitek Kristina, Škof Marija, Skuk Klara, Skutelj Juri, Slanič Julijana, Slanič Lena, Slanič Mina, Šelting Amalija, Spraha Ur., Stare Tom., Stavdekar Juri, Stare Juri, Stefic Pavl, Šišar Andrej, Štibar Ana, Struga Andrej, Struga Jera, Trampuž Janez, Trunk Simon, Valentin Matevž, Viternik Johana, Volina Janez, Zilan Janez, Žibernik Mica, Zipej Ignac, Zilinder Marija, Žulej Jera, Puhalt Meta, Igerc Urša, Gradišnik Janez, Arnold Franc, Skuk Matevž.

Za primerjavo

„Slovenski vestnik“ je objavil v novoletni številki članek, v katerem se bavi predsednik Zveze slovenskih organizacij med drugim z odprtimi manjšinskimi vprašanji. V zvezi s tem nadaljuje: „Ob takem reševanju manjšinskih vprašanj morda ni neupravičena trditev „Salzburger Nachrichten“, da je v zadnjem času postalo sila tiho okoli koroškega manjšinskega vprašanja. Omenjeni list sicer to utemeljuje s tem, da je baje Narodni svet prevzel vodstvo v manjšinski politiki na Koroškem, odkar je tam predsednik „državi zvesti“ dr. Inzko in v tej zvezi že dela kombinacije s prihodnjimi deželnozborskimi volitvami, češ, da bo Narodni svet propagiral za OeVP, ki je ugodila nekaterim personalnim željam Narodnega sveta.“

Sicer v našem listu nismo nameravali objaviti članka, ki je izšel v „Salzburger Nachrichten“ 24. decembra. Za primerjavo z besedilom „Vestnika“ pa ga prinašamo v originalu:

POLITISCHE KLIMAÄNDERUNG IN KÄRNTEN

„In der slowenischen Minderheit in Südkärnten herrscht ein bisher unbekanntes friedliches Klima. Die titokommunistische Gruppe hat weitgehend an Einfluß zugunsten der christlichen Nationalslowenen verloren, deren neuer Führer der staatsreu-

gesinnte Prof. Dr. Inzko ist. Die Haltung der christlichen Slowenen könnte bei den Landtagswahlen im März das Gewicht zugunsten der OeVP verschieben, allerdings lassen sich die katholischen slowenischen Wähler von ihrer Führung nicht immer dirigieren. Ihre Sympathien galten bisher mehrheitlich dem slowenenfreundlichen LH Wedenig. Sie wird sein Nachfolger kaum zu mobilisieren vermögen. Es bestehen also gewisse Chancen für ein Zusammengehen der christlichen Slowenen mit der OeVP, deren personelle Wünsche bei der OeVP entgegenkommen gefunden hatten. Auch die slowenischen kulturellen Wünsche sind weitgehend erfüllt worden; Unterrichtsminister Dr. Piffel-Percevic hat den Neubau des slowenischen Gymnasiums zugesagt, der 1967 oder 1968 vollendet sein wird. Vorläufig werden die 300 Schüler des slowenischen Gymnasiums nachmittags im Gebäude der Realschule unterrichtet.“

Narodni svet je zasedal

Odbor Narodnega sveta koroških Slovencev je obdelal na zadnji seji, dne 12. decembra 1964, vrsto tekočih vprašanj. Posebno temeljito so se bavili odborniki s pripravo na deželnozborske volitve, ki bodo na Koroškem 14. marca 1965. O zadržanju pri volitvah bo sklepal zbor zaupnikov na zborovanju Narodnega sveta še meseca januarja.

Koroški kulturni delavci so zborovali

(Nadaljevanje s 1. strani)

pevskih zborov. Ker je bil Hanzi Gabriel na običnem zboru Krščanske kulturne zveze navzoč, zborovalci so ga z navdušenjem pozdravili v svojji sredi, mu je bila izrečena zahvala še javno s strani običnega zbora z željo, da bi z najboljšim uspehom nadaljeval in končal svoje študije na Glasbeni akademiji in da bi po doseženi diplomni svoje strokovno znanje in vse svoje zmožnosti tembolj uspešno posvečal svojemu narodu in dvigu njegove kulturne ravni.

Po poročilih zveznega odbora in delegatov naših društev in kulturnih skupin se je razvila živahna diskusija, ki je bila osredotočena na sledeča vprašanja: Kje naj bo težišče naših prosvetnih prizadevanj, da bomo zajeli čim širše kroge našega narodnega življa? Ali naj bo slej ko prej to težišče v dobro pripravljenih, učinkovitih odrskih nastopih ali v pevskih, tamburaških in podobnih nastopih po naših vaseh in od časa do časa tudi v centru — v Celovcu — n. pr. v Mestnem gledališču, v Domu glasbe in podobno, ali naj se bolj kot doslej posvečamo poljudnim predavanjem o naših kulturnih problemih in z njimi povežemo morda pestre literarne večere, manjše odrske prizore ali kakke glasbene vložke; kako skrbimo za naše knjižnice? ali ne hodimo s slovenskimi prireditvami še premalo gostovat tudi v takšne kraje, kjer je slovenska prosveta že zamrla?

Takšna in podobna vprašanja so bila iznesena z željo, da bi jim našli primeren odgovor in tako pravilno usmerili naše delo v uspešen razmah ljudske izobrazbe. V ta na-

men bo izvedena v tem letu posebna anketa slovenskih kulturnih delavcev.

Po razrešnici je sledila nato pod predsedstvom Janka Tolmajerja volitev novega odbora. Predložene so bile tri liste. V tajnih volitvah je bil izvoljen z močno večino sledeči odbor: predsednik: prof. dr. Pavle Zablatic, podpredsenika: dr. Valentin Inzko in dr. France Vrbin, tajnik: strokovni učitelj Marko Hafner, tajnikov namestnik: učitelj Kasl Urh, blagajnik: Lojz Gregorič, namestnica: gđc. Milka Hartman, odborniki: kaplan Ivan Matko, prof. Franc David, akademika Erik Prunč in Karel Smolle, Franci Roblek, Grilec Matevž, preč. g. Vinko Zaletel, Merti Hanca, Jank Gabriela in Janko Tolmajer. V nadzornem odboru sta ravnatelj dr. Joško Tischler in preč. g. dekan Kristo Srienc, razsodišče pa je bilo zasedeno s prof. dr. Reginaldom Vospernikom ter preč. g. župnikom Matevžem Nageletom.

Ponovno izvoljeni predsednik Krščanske kulturne zveze prof. dr. Zablatic se je zahvalil v imenu vseh odbornikov za izraženo zaupanje ter zaključil obični zbor s sledečimi besedami:

Prisrčna hvala vsem marljivim kulturnim delavcem s podeželja in centrale za ves idealizem, s katerim ste po težkem poklicnem delu nesebično žrtvovali mnogo, mnogo ur prostega časa podnevi in ponoči za našo prosveto. Želim vsem ves božji blagoslov v novem letu, saj vaše delo ni le v prid narodu, marveč tudi izrecno Bogu v čast, ker ga zavestno opravljate v skladu s krščanskimi načeli.

„Tudi v starosti srečna leta“

V Belgiji imajo lepo navado, da praznujejo od 8. do 15. novembra „Teden starih“ pod geslom: „Tudi v starosti srečna leta“. Zdravniški strokovnjaki za starostne pojave pravijo, da se s pomočjo javnosti — torej z javnim izkazovanjem pozornosti do starejših ljudi — ovrže miselnost, da je človek postal nepotreben takrat, ko odhaja v pokoj ali ko zapusti svoje delo mlajšim. — Razumljivo je, da se mora dejavnost človeka prilagajati letom in da je za zelo starega človeka dovolj, če se na dan nekoliko sprehodi, da skrbi za telesno čistočo, da pazi na svoje zdravje in da se hrani svojim letom primerno.

Najhujši od vsega je za človeka občutek, da je „izpadel iz igre življenja“. Staranje je naravni zakon, ki je namenjen vsakemu. Če bi vsi ta zakon poznali in ga spoštovali, bi bila gotovo vsem zagotovljena lepa zadnja leta življenja.

Seveda je tudi v starosti vsak sam svoje sreče kovač. Če si hočete ohraniti bistrost duha, se ne smete sami izključiti iz okolja. Zanimati vas mora vse, kar se okoli vas dogaja. Za ženo je prehod na starost manj težak, ker ji ostane doma do konca življenja še vedno dovolj dela, zato skoraj nikoli nima občutka, da je nekoristna. Zanimive so ugotovitve gerontologov — zdravnikov, strokovnjakov za starostne pojave, ki navajajo niz primerov, da je človek, ki je bil vse življenje navajen trdo delati potem, ko je naenkrat prenehal, začel hirati in nato kmalu umrl, ko bi lahko živel še najmanj deset let.

Osamljenost je drugi sovražnik starosti, vodi nas v malodušje in razočaranje. Vsakemu človeku je v vsaki življenjski dobi potrebno, da daje in sprejema ljubezen, da je obkrožen z družino, s prijatelji, skratka, če ni sam, se čuti koristnega. Če pa pogledamo okoli sebe, bi lahko našli vrsto

primerov, kjer starejši otroci mislijo, da je dovolj, če so poskrbeli svojim staršem za hrano in posteljo.

Zato je po svetu in deloma tudi pri nas začela družba skrbeti za starejše ljudi. Temeljno načelo vsepovsod pa je, da je treba starejše ljudi, dokler je le mogoče, zadržati v privajenem okolju. Toda v vseh deželah si prizadevajo, da pritegnejo k sebi za stare čim več mladih. V Angliji in severnih deželah (Švedski, Norveški,) v ZDA so prišli na misel, da bi se tako imenovani „centri za starčke“ preimenovali v „svet modrecev“, ki bi ga po potrebi sestavljali iz vrst petinšestdesetletnikov. Take skupine „modrecev“ bi lahko pomagale pri zbiranju podatkov o življenju, zdravju in delu starih ljudi v različnih deželah.

V Belgiji je združenje starčkov sestavljalo v desetih točkah želje svojih članov. Eden izmed članov tega združenja pa je zapisal:

„Življenje v starosti ni rožnato — toda tudi črno ni. — Mladina ni taka, kakor jo slikajo v časopisih. Če vam mladi ponujajo roko, jo še bolj iztegnite. Vaši otroci in vnuki se vam zdijo pretirano moderni. Spomnite se, da so tudi vaši starši to rekli o vas. — Žalovanje za preteklostjo vas ovira, da ne morete uživati sedanjosti. — V stiku z drugimi mislite bolj na njih, kot na sebe! — So stari, ki so manj zadovoljni od vas: pomagajte jim, da bi se zgledovali po vas. — Morda niste preveč pametno izkoristili mnoga leta. Zato ne razsipavajte s tistimi, ki vam še preostanejo. — Ne poskušajte, da bi živeli tako kot pri 30. letih. To je lažna predstava o življenjski moči. — Ne dovolite, da vam možgani zakrknijo. Človek se uči v vseh letih svojega življenja, samo takrat ko preveč ostari lahko bolj svobodno izbira svojo duševno hrano.“

Rak na hruškah

Na hruškah, ki jim ponekod pravijo čerivke ter so prav dobre za mošt, in na tepkah se je pojavil rak. Obolenje opazujem že več let. Napadeno je tudi mlado drevje. Čeprav trebm suhe veje, se drevesa kar zaporedno suše. Kaj naj ukrenem, da bi se propadanje hrušk ustavilo?

Na jablanah se rakaste tvorbe pogosteje, na hruškah pa zelo redko pojavljajo. Ker v vprašanju niso opisani znaki obolenj, iz katerih bi lahko sklepali na kake druge vzroke, sodimo, da gre za raka, ki ga povzroča glivica *Nectria galligena*. Ze mlade vejice in poganjki lahko obole. Lub v okoličilu okuženega mesta odmre. Tkiivo lubja, ki se suši, kaže vzporedne kroge, vejica nad rakavim delom se kmalu posuši. Do značilnih rakastih tvorbo na mladih vejicah navadno ne pride. Na starejših, debelejših vejah in na deblu pa skuša drevo rakave rane zapreti. Na robu ran nastaja neprestano novo tkivo, ki skuša prerasti rano in jo zapreti. Nastopi tekmovanje med drevesom in glivico. Če drevo hitreje raste kot glivica, tedaj se rana zapre, nastane okroglasti izrastek ali hrga. Take tvorbe lahko pogosto vidimo. To je zaprti rak.

Če se pa drevesu ne posreči zapreti rakave rane, tedaj imamo pojav odprtega raka. Vse na novo rastoče lubje okoli rane gliva sproti uniči in tako nastane v les segajoča rana, ki se čedalje bolj širi. Zaradi ran so pretrgane žile, ki dovajajo vodo in hranilne snovi in drevo se posuši v nekaj letih.

Bolezen zavisi od okolja, kjer je sadovnjak. Kaže, da je lega vašega nasada za raka zelo ugodna. Zlasti so ogroženi nasadi na vlažnih in težkih zemljah in v hladnih legah. Tudi z dušikom prebogjeni nasadi

so za bolezen bolj dovzetni. Če so na drevju rane (tudi najneznatnejše) od viharjev, toče, škrlupa, škodljivcev, zimске pozebe itd., tedaj glivica lahko prodira v notranjost drevesa. Zaprte hladne doline in lege, kjer je pozeba pogosta, raku zelo godijo.

Dosedaj še ni znan postopek, s katerim bi povsem uspešno zatrl to bolezen. Nasadov ne smemo delati v legah, ki so za raka prikladne. Če se je bolezen že vgnezdila, tedaj vse rakave veje odstranimo in sežgemo, da se iz njih ne širi okužba. Rakave rane globoko izrežemo in premažemo s cepilnim voskom ali z raztopino modre galice. V tujini imajo za premaz rakavih ran posebna sredstva. Njihov učinek pa tudi ni zadovoljiv. Ker je vdor glivice v notranjost drevesa vezan na ranice (tudi na mestu, kjer odpade list), priporočajo po odpadu listja škropljenje z nekoliko močnejšo koncentracijo kakšnega baktericidnega pripravka. Če je drevo že močno rakavo, ga moramo čimprej podreti in spraviti iz nasada, da ne širi okužbe.

PLES SLOVENSКИH AKADEMIKOV

V nedeljo, 3. januarja, je bil v Glasbenem domu v Celovcu že tradicionalni 3. Ples slovenskih akademikov. Vkljub slabim vremenskim prilikam je mnogo ljudi prišlo na to priljubljeno družabno prireditev. Zabavali sta dve godbi.

Poročilo o tej prireditvi bo v prihodnji številki našega lista.

FINANČNA ZBORNICA KRŠKE ŠKOFIJE

CERKVENI PRISPEVKI

Javni poziv

Vse katoličane, ki so dolžni plačevati cerkveni prispevek, pa ga za 4. četrletje 1964 (zaključeno 1. decembra 1964) še niso plačali, pozivamo, da v opominjalnem roku treh tednov, ki se začne 3. januarja 1965 brez nadaljnega poziva plačajo svoj prispevek do 24. januarja 1965 pri pristojnem župnem cerkvenem svetu in da pokažejo obenem svoj davčni predpis ali mezdni izkaz.

Cerkveni prispevek je po zakonu dolg, ki se mora plačati in Cerkev nima dolžnosti, da bi ga po svojih organih pobirala. Ako prispevek ni plačan, je dovoljena pravna pot. Pri zamudi termina je treba plačati zamudno doklado v višini pol odstotka dolžnega cerkvenega prispevka za vsak dopolnjeni mesec (§ 24 KBO).

Ker se cerkveni prispevek v četrletnih delnih odplačilih plačuje, in sicer 1. marca, 1. junija, 1. septembra in 1. decembra, zato je bil 1. decembra cerkveni prispevek za vse štiri četrletine že plačljiv, torej cel letni prispevek 1964.

Vsemogočni je odpoklical našo drago teto, sestrično in svakinjo

Marijo Ehrlich

na dan božične vigilijs. Rajna je izpolnila 90 let in je odšla dobro pripravljena v večnost.

V sredo, 30. decembra 1964, smo jo spremili k večnemu počitku na pokopališče v Zabnicah v Kanalski dolini, kjer počiva v družinski grobnici. Naj rajnica počiva v miru!

Zalujooče družine:

EHRlich in MIKOSCH
v imenu vseh sorodnikov.

† Ivan Grafenauer

Dne 29. decembra 1964 zjutraj je umrl prof. dr. Ivan Grafenauer. Čez dobra dva meseca bi bil dopolnil 85 let življenja.

Poleg filološkega in literarno-zgodovinskega opusa zapušča Ivan Grafenauer ob svoji smrti blizu 70 narodopisnih del, od katerih bi nekatera sama zadoščala, da mu zagotovo sloves narodopisca evropskega in svetovnega formata. Slovenska kultura je s smrtjo Ivana Grafenauerja utrpela hudo izgubo.

Podrobnejše poročilo o akademiku Ivanu Grafenauerju bomo prinesli v prihodnji številki.

Zadnje fantove besede

V eni newyorških bolnišnic je zapel telefon. Doktor je telefoniral in vprašal za prostor mlademu fantu, ki mora nujno na operacijsko mizo. Čez dve uri ga je že pripeljal avto in dobil je bolniško obleko in posteljo.

Bolnik je več mesecev hodil k zdravniku, ki mu je zdravil grlo. Mož mu ni povedal, kaj mu je, le spet in spet ga je klical k sebi. Zdrav in močan fant je bil, končal je visoko šolo in življenje se mu je smejalo naproti. Pa je začutil, da z grlom ni vse v redu in tako se je pričela njegova bolniška pot. Pred nekaj dnevi mu je zdravnik povedal, da ne upa na ozdravljenje brez operacije. Torej pod nož! Zaskaj pa ne, da se bo le povrnilo zdravje in bo njegov obraz dobil zopet prejšnjo rdečo barvo.

Bolniška sestra je tiho hodila po sobi in mu popravljal posteljo.

„Kdaj bo operacija?“ jo je spraševal.

„Ob treh bo pripravljena operacijska soba. Le močni bodite, gospod, saj ste mož,“ mu je krepila pogum. Čudno sočutno so ga gledale njene oči.

Fantu se je zdelo, da nekaj skriva. Tudi doktor je bil nekam skrivnosten v svojih besedah o operaciji in zdelo se mu je, da je domačim povedal več, kakor je njemu. Bi jo vprašal naravnost, kakšna bo njegova operacija? Ne, v božjih rokah je in le zdravja si želi.

Z rožnim vencem v roki je čakal, da ga bodo odpeljali. Končno se je njegov voziček pomikal po dolgem hodniku. Lažji bolniki, ki so sedeli ob stenah in se pomenkovali, so gledali za njim in mu želeli srečo. V nekaj dneh bo sam med njimi v prijetnem pogovoru...

Kmalu je ležal na operacijski mizi, ob kateri je že stal v beli obleki njegov zdravnik. Pozdravil je svojega pacienta, nato pa mu položil roko na ramo in ga z očetovskim sočutjem ogovoril: „Dragi moj fant, povedati ti moram, kar ti doslej nisem hotel. Tvoja bolezen je rak. Pomagamo ti lahko le z enim sredstvom: da ti odrežemo jezik. Se imaš nekaj minut časa za govor. Po operaciji ne boš mogel izgovoriti nobene besede več...“

MLadeniča je spreletel drget in v očeh so se mu zaiskrile solze. To je bila torej skrivnost, katero je slutil, a ji ni vedel odgovoriti. Dana mu je prilika za zadnje besede v življenju...

Doktor in vse osebje je mirno čakalo, da bo fant spregovoril. Težko jim je bilo te trenutke in zdeli so se jim kot večnost. Pretrgal jih je bolnik. Njegov obraz se je zjasnil v vdanosti v božjo voljo. Požrl je solze in se mehko zazrl v zdravnika, njegove ustnice pa so polglasno izgovorile: „Moje zadnje besede naj bodo: Hvaljeno bodi Ime Jezusovo...“

Čudovita in resnična zgodba! Dragi fant, kako lep nauk si dal mrzlemu času naših dni!

ZA MLADINO IN PROSVETO

Moč dobrote...

Božična legenda pripoveduje o kralju, ki je s trumami hodil v tuje dežele in požigal vasi ter prebivalce vlačil v sužnost. Svoja dela je dal vklesati v pečine in ko je čutil, da se mu bliža konec, si je dal iz ogromnih kamnov izdelati grobno palačo in svoje truplo je velel dejati v dragoceno mazilo, da bi mu smrt ne mogla do živga.

Toda njegovo ime ne živi med nami, kadar pa slišimo o njem, nam srca vztrepetajo...

Živel pa je pred davnimi časi tudi kralj, ki ni imel vojakov in ni prelival krvi in tudi hiš ni požigal. Segal je preprostim in revnim v roke ter bolnikom nežno gladil čelo. Tisočim se je njegovo ime vklesalo v srce.

Z onimi, ki so ga najhuje preganjali, je imel največje usmiljenje in do križa je vztrajal v odpuščanju.

Tudi si ni zidal grobnice, pa vendar vidite po mestih in vaseh raztresene spomenike, posvečene njegovemu spominu. Raz visoke zvonike done glasovi in o njem naznanjajo pesem blagovesti, ki najlepše doni prav v sveti noči njegovega rojstva...

Glejte: moč njegove dobrote je večja in trajnejša kakor ves vojni hrup tega sveta. Odraščala moč dobrote! Nikoli se ne bojmo, da sta dobrota in prisrčnost potrata. Vsaka prijazna beseda in vsaka velika ljubezen je nesmrtna...

Televizija v družini

Problem televizije postaja pri nas vsak dan važnejši. V zadnjih letih so tudi na Koroškem omogočili, da more veliki del dežele biti deležen dobrih televizijskih oddaj. Temu primerno se je pomnožilo tudi število družin, ki posedujejo televizijski aparat.

Večji del dnevnega televizijskega programa je omejen na večerne ure, ki je namenjen predvsem odraslim. Za mladino sta namenjeni oddaji v nedeljo in sredo popoldan in še kdaj vmes. Pri tem skromnem sporedu pač skušajo zadovoljiti gledalce v urah, ko se člani družin vrnejo z dela in par ur preživijo v družinski skupnosti.

Televizijski program v teh večernih urah se nehoti najtesneje povezuje z družinskim življenjem in ima vsekakor izredno velik vpliv na družino. Ta vpliv pa ima dobre in zle strani. Na človeku pa je, katere bodo vplivale močnejše na družinsko življenje.

Če postane družina suženjsko odvisna od televizije v kotu družinske sobe, potem gorje družini. Oče morda še večerja ob aparatu, mati le na hitro nekaj pripravi, da ne zamudi zanimive oddaje, dekleta vabijo poznane na zabaven program in podobno. Za družino ni več časa, ni več zanimanja in ne več smisla. Še otroci morajo molčati. Prav ti najmanjši najbolj občutijo, da je družinska soba postala kino. Za družinske pogovore ni časa in družinski problemi se vobče ne rešujejo več v družini. Neki fant je zapisal: „Pri nas določa dnevni red televizija“ drugi pa: „Niti večerjati ne utegnemo več v miru!“

Toda napak bi delali, če bi televizijo obsojali kot samo zlo. Tudi ta iznajdba bi naj človeku služila v dobro. Prav tako naj bi tudi družina bila deležna blagoslova te izrazito družinske iznajdbe. Da pa bo to tudi dejansko postalo, je zopet odvisno od gledalcev in seveda tudi od vodstva televizije. Nikakor ni nujno, da gledamo vsako oddajo in vsak program. Nikdar ni vse za vse! Načelo bodi: Izbiraj najboljše!

Prav gotovo pa je na televizijskem sporedu pogosto marsikaj dobrega in koristnega. Tako more televizija mnogo pomagati pri razširjanju obzora, zlasti na področju vzgoje. Že v jesenskem času je bilo nekaj vzgojno zelo pomenljivih oddaj, da pri tem spomnimo samo na ameriškega „Hudičevega fanta — Teufelsker!“

Sledeči pojav ob družinski televiziji pa gotovo ni brezpomenben; člani družine so rajše doma; v mnogih slučajih je tako ravno televizija ponovno povezala razbito družino.

TELEVIZIJA IN PECIVO

Čudna je povezanost med televizijo in pecivom in vendar trdijo, da je resnična. Proti statistiki ni dokazov. Tako ugotavljajo tudi pri nas, da s porastom gledalcev televizije raste tudi konsum sladkarij in peciva. Pri nas pridejo trenutno na glavo letno trije kilogrami sladkarij, dočim pojé posameznik teh dobrot v Nemčiji okoli štiri kilograme, na Holandskem pa kar enajst kilogramov.

stene z zmaji in me pogreznila do kolen v preprogo, me je zapustilo. Tiste strahotne, s kopreno prestrte zelene oči so učinkovale kakor mrzla prha. Vedel sem, ne da bi odvrnil pogled od negibnega obličja, da zidovi več ne živijo, marveč so bili le zavešani z izbranimi kitajskimi zavesami, poslikanimi z zmaji. Razkošna preproga pod nogami je nehala biti džungla in postala navadna preproga — dasi nenavadno razkošna, vendarle samo preproga. Navzlic temu je v meni ostalo občutje brezkončnosti z neprijetno zavestjo, da so bile reči na mizi in povsod čisto ali skoraj čisto neznanih oblik.

Potem pa me je skoraj trenutno sorazmerna priselnost, ki sem jo bil začasno občutil, spet zapustila; kajti dim se je nalahno sukal skozi zrak — z gorečega vonjila na mizi — rasel in se večal, se gostil in zavijal proti meni v oblaku sive groze. Ves vlažen in lepljiv me je zagrnil. Skozi mastne vence dima sem nejasno videl negibno rumeno lice Fu-Mančuja. Moji omamljeni možgani so v njem spoznali čarovnika, proti kateremu se je brezplodno boril naš ubogi človeški um. Zelene oči, zastrte s kopreno, so zle skozi meglo. Neizmerna bolečina mi je šinila v noge in loveč sapa sem pogledal navzdol. Ko sem to storil, so konci mojih copat, ki sem jih nosil v sanjah, rasli v dolžino, se vili kvišku in potem okoli mojega vratu ter me davili!

Po kratkem prestanku je nastopilo nekakako svitanje, podobno zavesti; toda ni bila prava zavest, ker je prinesla s seboj misel, da mi glava počiva na mehkem zglavju in da me roka neke ženske boža po razbole-

Otroški katiček

Otroci šapajo

Šip, šap, šip, šap!
Bog vam daj srečo in zdravje,
da bi bili veseli ko tičice v gozdu,
zdravi ko ribice v vodi,
močni ko medved v goré,
pa v vsaki hiši imeli toliko otročičev
kolikor ima vejica vršičev.

Šapanje ali tepežkanje se vrši na dan sv. nedolžnih otročičev, 28. decembra, ko hodijo otroci od hiše do hiše, tepežkajo ljudi s smrekovo vejico, pri čemer ponavljajo gornje voščilo. Nabrane darove spravijo v vrečice in cekarje, ki jih nosijo s seboj.

Zima je prišla

Smrečice, ko posrebrene,
z ivjem vse so obložene.
Zima je prinesla sneg
in razpela vsepovprek
svojo belkasto odejo.
A pred hišo, v živo mejo,
sta sinitčki prileteli
in takole nam zapeli:
„Staro leto zdaj odhaja,
novemu roko podaja.“

Cerkev v Žvabeku

Ko so v Žvabeku še kopali rudo, se je zgodila v rudniku velika nesreča. Rudnik se je pogreznil in zasul veliko število rudarjev s podjetnikom vred. Pričakovali so že gotovo smrt. Tedaj je podjetnik vpričo vseh rudarjev slovesno obljubil, da bo dal zidati cerkev tam, kjer pridejo iz rudnika. Vsako upanje se je zdelo zaman; pa glej: odkrili so neki do tedaj neznan star jašek in prišli skozi njega srečno na prosto. Na tistem mestu stoji danes žvabeška farna cerkev. Posvečena je patronu graditelja, svetemu Štefanu. Od tistega časa izvira menda tudi Štefanovo jahanje okoli žvabeške cerkve.

Učiteljica pokaže v šoli malemu Jernejčku na vejico v stavku in ga vpraša: „Kaj pa je to?“ Otrok odgovori: „To je repek.“ Učiteljica ga pouči: „To pa ni repek, to je vejica.“

Pride zima in pred božičem Jernejčka nekoga dne ni bilo v šolo. „Kje si pa bil,“ ga vpraša učiteljica. Jernejček pojasni: „Doma smo klali prašička, pa sem ga moral za vejico držati.“

KRIMINALNI ROMAN

Prevedel:
AVGUST PETRIŠIČ

16. NADALJEVANJE

SKRIVNOST

dr. Fu-Mančuja

Nazadnje sem se le spravil na noge in se potem omotično zibal. Zavedel sem se nekega težkega vonja in vedel sem, da je moral biti neke vrste kadilo. Potem — se je neke v neizmerni daljavi porodila majhna luč. Venomer se je večala. Njen sij se je širil z modrikastorodečim žarom kakor tekočina. Zdajci je zajel temo in napolnil vso sobo.

Toda to ni bila moja soba! Sploh ni bila nobena soba, kar jih poznam. Bil je nekak prostor, ki je bil tako velik, da so me njegove razsežnosti navdajale s tako grozo kakor še nikoli prej; to je bila groza obzidane brezmejnosti. Ta brezmejna obsežnost je porajala nekaj šum, ki je imel čisto razločen ton. Zavese so krile štiri stene. Nikakih vrat ni bilo videti. Zavese so bile razkošno poslikane z zlatimi zmaji; in ko so kačja telesa žarela in se svetlikala v naraščajočem sijlu luči, se mi je zdelo, da se je rep vsakega zmaja na tesno prepletal z repom drugega. Preproga je bila tako razkošna, da sem stal do kolen v njej. Tudi preproga je bila polna zlatih zmajev in videti je bilo, ko da enakomerno drsijo sem ter tja po sencih okrasja.

Na oddaljenem koncu dvorane — zakaj bila je dvorana — je sredi razkošja preproge stala ogromna miza z zmajevimi noga-

mi. Na njej so bili iskreci se globusi, cevi, v katerih so bili živi stvori, knjige, tako velike in tako vezane, da si jih ne bi mogel zamisliti, instrumenti, ki jih zapad. znanost ne pozna — različna šara, ki je ni mogoče popisati, je preplavila tla, puščajoč čudno praznino na veliki preprogi, polni zmajev. Nad mizo je visela velikanska svetilka, obešena na zlatih verigah v stropu — ki je bil, če sem sledil verigam kvišku, v taki višini, da se mi je pogled izgubil zgoraj v škrlatni senci.

Na nekem stolu, ki je bil ves obložen z blazinami, pokritimi z zmaji, je sedel za tisto mizo neki človek. Svetloba iz visečih svetilk je padala polno na eno stran njegovega obličja, ko se je nagnil naprej sredi mešanice čudnih predmetov, medtem ko je ostala druga stran v škrlatni senci. Iz navadne medeninate sklade na oglu ogromne mize se je vili kvišku dim in tu in tam delno zasenčil tisto strahotno obličje.

Od tistega trenutka, ko sem pogledal proti mizi in možu, ki je sedel za njo, ni niti neverjetna razsežnost dvorane niti pošastno okrasje sten moglo več pritegniti moje pozornosti. Moje oči so obitčale na njem. Zakaj bil je dr. Fu-Mančuj!

Nekoliko moje vročnosti, ki mi je do zdevno napolnila živce z ognjem, obljubila

Kärntner Elektrizitäts-Aktiengesellschaft (K E L A G)

BEKANNTMACHUNG

Das Bundesministerium für Inneres hat im Einvernehmen mit dem Bundesministerium für Verkehr und Elektrizitätswirtschaft lt. dessen Bescheid vom 29. 12. 1964, Zl. 54.306-IV/2/64, gemäß § 2 Abs. 1, § 3 Abs. 1, 2 und 7, § 3 b Abs. 1, sowie § 8 des Preisregelungsgesetzes 1957, BGBl. Nr. 151 in der derzeit geltenden Fassung die Tarife und Preise unserer Gesellschaft für die Versorgung mit elektrischer Energie und der damit im Zusammenhang stehenden Nebenleistungen mit Wirkung ab 1. Jänner 1965 neu festgesetzt wie folgt:

A) Preise zu den Allgemeinen Tarifen (AT)

1) Haushalt I (H 65)	
Grundpreis je Monat für 1 tarifpflichtigen Raum	S 9.—
Grundpreis je Monat für 2 tarifpflichtige Räume	S 12.50
Grundpreis je Monat für jeden weiteren tarifpflichtigen Raum	S 8.—
Arbeitspreis je kWh	S 0.65

Haushalt II (H 55/50) — Wahltarif	
Grundpreis je Monat für 1 tarifpflichtigen Raum	11.—
Grundpreis je Monat für 2 tarifpflichtige Räume	S 17.50
Grundpreis je Monat für jeden weiteren tarifpflichtigen Raum	S 8.50
Arbeitspreis je kWh:	
in Winter-Verrechnungsperioden (November—April)	S 0.55
in Sommer-Verrechnungsperioden (Mai—Oktober)	S 0.50
Soweit einzelne Räume in Wohnungen gewerblichen oder beruflichen Zwecken dienen (z. B. Werkstätten, Läden, Büros, Amts-, Sprech-, Wartezimmer usw.), wird der Grundpreis für die in ihnen vorhandenen Stromverbrauchseinrichtungen nach den Gewerbetarifen berechnet.	

2) Gewerbe (G)	
a) für Lichtstrom:	
Grundpreis je Monat für die ersten 100 Watt des Tarifanschlußwertes	S 16.50
Grundpreis je Monat für je angefangene 50 Watt des weiteren Tarifanschlußwertes	S 6.20
Arbeitspreis je kWh	S 0.65
b) für Kraftstrom:	
Grundpreis je Monat für die ersten 500 Watt des Tarifanschlußwertes	S 24.50
Grundpreis je Monat für je angefangene 500 Watt des weiteren Tarifanschlußwertes	S 16.50
Arbeitspreis je kWh	S 0.65

3) Landwirtschaft I (L 65)	
Grundpreis je Monat für die ersten drei Hektar der tarifpflichtigen Nutzungsfläche	S 24.—
Grundpreis je Monat für jedes weitere Hektar der tarifpflichtigen Nutzungsfläche	S 3.10
Arbeitspreis je kWh	S 0.65

Landwirtschaft II (L 55/50) — Wahltarif	
Grundpreis je Monat für die ersten drei Hektar der tarifpflichtigen Nutzungsfläche	S 29.—
Grundpreis je Monat für jedes weitere Hektar der tarifpflichtigen Nutzungsfläche	S 3.60
Arbeitspreis je kWh:	
in Winter-Verrechnungsperioden (November—April)	0.55
in Sommer-Verrechnungsperioden (Mai—Oktober)	S 0.50

Überschreitet der Anschlußwert von Anlagen und Einrichtungen, insbesondere von Motoren, die für den Betrieb der Landwirtschaft oder des zugehörigen Haushaltes bestimmte Höhe, so wird der Grundpreis für den darüber hinausgehenden Anschlußwert nach den Gewerbetarifen berechnet.

In dem nach der Zahl der Tarif-Hektar zu entrichtenden Grundpreis sind folgende Wertgrößen eingeschlossen:

Tarif-Hektar	Größter Anschlußwert in kW	Zahl der Tariträume nach H-Tarif
Bis 5 ha	5.5	7
„ 10 ha	7.5	8
„ 20 ha	7.5	10
„ 30 ha	11.0	12
„ 40 ha	15.0	14
„ 50 ha	15.0	16
„ 60 ha	15.0	18
„ 80 ha	15.0	20
„ 100 ha	15.0	21
über 100 ha	15.0	1 je weitere 20 ha

Die Wertgrößen in Kilowatt (kW) beziehen sich nicht auf den gesamten Anschlußwert, sondern auf die größte im landwirtschaftlichen Betrieb eingesetzte Anschlußwerteinheit. Überschreitet diese oder die Zahl der Tariträume obige Werte, so ist für jedes Kilowatt des Mehranschlußwertes ein Grundpreis nach dem Gewerbetarif bzw. für die Mehrzahl an tarifpflichtigen Räumen ein solcher nach dem Haushalttarif zu entrichten.

Sind mit landwirtschaftlichen Betrieb Räume verbunden, die gewerblichen oder sonstigen beruflichen Zwecken dienen, so wird der Grundpreis für sie bzw. für die in ihnen vorhandenen Stromverbrauchseinrichtungen nach den Gewerbetarifen bestimmt. Soweit dort wertmäßig überwiegend Erzeugnisse aus eigenem grundpreispflichtigen Boden verwendet werden, gelten Sonderbestimmungen.

4) Kleinstabnehmer (K)	
Bereitstellungskosten für Meßeinrichtungen lt. Ziffer 6).	
Arbeitspreis für Lichtstrom je kWh	S 3.—
Arbeitspreis für Kraftstrom je kWh	S 1.80
Arbeitspreis für Licht- und Kraftstrom je kWh (Mischpreis)	S 2.50

5) Nachtstrom (N)	
Bereitstellungskosten für Meßeinrichtungen lt. Ziffer 6).	
Arbeitspreis je kWh:	
in Winter-Verrechnungsperioden (November—April)	S 0.36
in Sommer-Verrechnungsperioden (Mai—Oktober)	S 0.25

6) Bereitstellungskosten für Meßeinrichtungen	
Einphasenzähler bis 60 A Grenzstromstärke je Monat	S 5.—
Drei- und Vierleiterzähler bis 60 A Grenzstromstärke je Monat	S 11.—
Schaltuhren, einpolig, je Monat bis max. 15 A	S 11.—
Schaltuhren, mehrpolig, je Monat bis max. 15 A	S 14.—
Doppeltarifzähler, einphasig, bis 60 A Grenzstromstärke je Monat	S 11.—
Doppeltarifzähler, Vierleiter bis 60 A Grenzstromstärke je Monat	S 14.—
Sonstige Spezialmeßgeräte je Monat, 1,5 Prozent des Wiederbeschaffungswertes.	

7) Pauschaltarif (P)	
Ein Anspruch auf Belieferung zu Pauschaltarifen besteht nicht.	

Lichtstrom:	
Stufe I je Watt und Monat	S 0.18
Stufe II je Watt und Monat	S 0.27
Stufe III je Watt und Monat	S 0.45

Wärme- und Kraftstromgeräte:	
Bügeleisen bis 500 Watt für Haushalt (4 Personen) je Monat	S 10.—
Bügeleisen bis 500 Watt für Haushalt (über 4 Personen) je Monat	S 12.—
Radio bis 4 Röhren, Haushalt je Monat	S 10.—
Radio über 4 Röhren, Haushalt je Monat	S 13.—

Gewerbliche Motoren:	
Stufe I bis 20 Betriebsstunden je PS (0.75 kW) und Monat	S 25.—
Stufe II bis 50 Betriebsstunden je PS (0.75 kW) und Monat	S 50.—
Stufe III bis 100 Betriebsstunden je PS (0.75 kW) und Monat	S 90.—
Stufe IV bis 150 Betriebsstunden je PS (0.75 kW) und Monat	S 115.—
Stufe V bis 200 Betriebsstunden je PS (0.75 kW) und Monat	S 160.—

8) Sonstige Bestimmungen
Die Allgemeinen Tarife setzen eine Entnahme von elektrischer Arbeit mit einem nicht ungünstigen Leistungsfaktor als $\cos \phi = 0.85$ und für Beleuchtungszwecke praktisch induktionsfrei voraus. Der Mehrverbrauch an Blindarbeit über 62 Prozent der Wirkarbeit wird mit S 0.20/BkWh in Rechnung gestellt.

Als gewerbliche Nutzung in den Tarifgruppen Haushalt und Landwirtschaft zählt nicht die vorübergehende Vermietung von höchstens drei Wohnräumen mit einer für die Fremdenbeherbergung üblichen Ausstattung. Zur üblichen Ausstattung zählen beispielsweise nicht: elektrische Koch- und Wärmegeräte.

B) und C) Preis für Sonderabnehmer

Die neuen Preise für die Versorgung von Sonderabnehmern, einschließlich der damit im Zusammenhang stehenden Nebenleistungen gelangen nach Maßgabe der in der Beilage zum obzitierten Bescheid getroffenen Festsetzungen zur Verrechnung.

D) Anlage

zu den Allgemeinen Bedingungen für die Versorgung mit elektrischer Energie aus dem Niederspannungsnetz der Kärntner Elektrizitäts-Aktiengesellschaft (KELAG), Klagenfurt.

Zu III/5: BAUKOSTENZUSCHÜSSE

Die Bemessung der Baukostenzuschüsse ist unabhängig von der gewählten Tarifform. Bei Vergrößerung einer bestehenden Anlage ist der Baukostenzuschuß für den Zuwachs an tarifpflichtigen Räumen, beim Anschlußwert oder der landwirtschaftlich genutzten Fläche zu bezahlen.

Für Anlagen, zu deren Anschluß die KELAG gemäß § 29 Abs. 1 des Landes-Elektrizitätsgesetzes 1952, LGBl. Nr. 7/1953, verpflichtet ist, hat der Abnehmer zu leisten:

1) Haushalt	
Baukostenzuschuß je tarifpflichtigen Raum	S 150.—

2) Gewerbe	
Baukostenzuschuß für je 100 Watt Licht des Tarifanschlußwertes	S 65.—
Baukostenzuschuß für je 500 Watt Kraft des Tarifanschlußwertes	S 220.—

Für Elektroherde, die im Gewerbe eingesetzt sind, wird ein Gleichzeitigkeitsfaktor von 0.6 angenommen. Solche Elektroherde sind daher mit 60 v. H. der Nennleistung baukostenzuschußpflichtig.

Nachtstromverbrauchsgüter, ausgenommen Nachtspeicheröfen für Raumheizung, unterliegen im Rahmen der wirtschaftlichen Zumutbarkeit gemäß § 29 Abs. 1 des Landes-Elektrizitätsgesetzes Kärnten 1952, LGBl. Nr. 7/1953, mit 20 v. H. des Anschlußwertes der Baukostenzuschußpflicht, wenn die betriebsbedingte Jahresbenutzungszahl mehr als 2500 beträgt; werden 2500 Jahresbenutzungszahlen nicht erreicht, sind 40 v. H. des Anschlußwertes baukostenzuschußpflichtig.

Der Mindestanschlußwert beträgt 100 Watt bei Licht und 500 Watt bei Kraft. Teilwerte hiervon werden jeweils auf 100 Watt Licht bzw. 500 Watt Kraft aufgerundet.

3) Landwirtschaft

Baukostenzuschuß bis 3 Hektar der tarifpflichtigen Nutzungsfläche	S 1.300.—
Baukostenzuschuß von 4 bis 10 Hektar der tarifpflichtigen Nutzungsfläche, je halbes Hektar	S 200.—
Baukostenzuschuß von 11 bis 20 Hektar der tarifpflichtigen Nutzungsfläche, je halbes Hektar	S 150.—
Baukostenzuschuß für mehr als 20 Hektar der tarifpflichtigen Nutzungsfläche, je halbes Hektar	S 100.—

Überschreitet der Anschlußwert von Anlagen und Einrichtungen, insbesondere von Motoren, die für den Betrieb der Landwirtschaft oder des zugehörigen Haushaltes bestimmte Höhe, so wird der Baukostenzuschuß für den darüber hinausgehenden Anschlußwert nach den Gewerbetarifen berechnet.

In dem nach der Zahl der Tarif-Hektar zu entrichtenden Baukostenzuschuß sind folgende Wertgrößen eingeschlossen:

Tarif-Hektar	Größter Anschlußwert in kW	Zahl der Tariträume nach H-Tarif
Bis 5 ha	5.5	7
„ 10 ha	7.5	8
„ 20 ha	7.5	10
„ 30 ha	11.0	12
„ 40 ha	15.0	14
„ 50 ha	15.0	16
„ 60 ha	15.0	18
„ 80 ha	15.0	20
„ 100 ha	15.0	21
über 100 ha	15.0	1 je weitere 20 ha

Die Wertgrößen in Kilowatt (kW) beziehen sich nicht auf den gesamten Anschlußwert, sondern auf die größte im landwirtschaftlichen Betrieb eingesetzte Anschlußwerteinheit. Überschreitet diese oder die Zahl der Tariträume obige Werte, so ist für jedes Kilowatt des Mehranschlußwertes ein Baukostenzuschuß nach dem Gewerbetarif bzw. für die Mehrzahl an tarifpflichtigen Räumen ein solcher nach dem Haushalttarif zu entrichten.

Sind mit einem landwirtschaftlichen Betrieb Räume verbunden, die gewerblichen oder sonstigen beruflichen Zwecken dienen, so wird der Baukostenzuschuß für sie bzw. für die in ihnen vorhandenen Stromverbrauchseinrichtungen nach den Gewerbetarifen bestimmt. Soweit dort wertmäßig überwiegend Erzeugnisse aus eigenem grundpreispflichtigen Boden verwendet werden, gelten Sonderbestimmungen.

4) Nachtspeicheröfen

Die Anschlußkosten für Nachtspeicheröfen im Haushalt, Gewerbe und in der Landwirtschaft sind nach den tatsächlich anfallenden Aufwendungen für Netz- und Transformatorverstärkungen usw. zu berechnen. Mindestens ist jedoch für den gesamten Nennanschlußwert ein Baukostenzuschuß von S 220.— je halbes kW des Nennanschlußwertes zu entrichten.

5) Neuerschließungen

Die Baukosten von neuen Verteilungsnetzen (z. B. Lichtbaugemeinschaften, Anschluß von Siedlungsbauten usw.) sind nach den tatsächlichen Aufwendungen für Material, Arbeitszeit usw. zu verrechnen. Für die Inanspruchnahme bereits vorhandener Umspannungs- und Übertragungseinrichtungen ist ein Baukostenzuschuß bis zu 50 v. H. der Verrechnungssätze zu III/5 zu entrichten.

Bruchzahlen beim Anschlußwert werden jeweils auf ein halbes kW aufgerundet. Der Mindestanschlußwert beträgt ein halbes kW. Bei Vergrößerung einer bestehenden Anlage ist der Baukostenzuschuß für den Zuwachs an tarifpflichtigen Räumen, beim Anschlußwert oder der landwirtschaftlich genutzten Fläche zu bezahlen.

zahlen. Die Bemessung der Baukostenzuschüsse ist unabhängig von der gewählten Tarifform.

6) Allgemeines

Hat eine Gemeinde oder Interessentengruppe die Kosten der Errichtung einer Anlage getragen, die der gemeinsamen Versorgung der Abnehmer mit elektrischer Energie dient, und wird hierbei vorgesehen, daß Anschlußnehmer, die später, innerhalb einer bestimmten Frist, anschließen, einen angemessenen Kostenanteil zu entrichten haben, so ist das Elektrizitätsversorgungsunternehmen bis zum Ablauf dieser Frist, längstens jedoch bis zum Ablauf des 10. Jahres nach Inbetriebnahme der elektrischen Anlage, nicht gehalten, Anträge von Anschlußwerbern auf den Anschluß an die elektrischen Anlagen stattzugeben, solange der Anschlußwerber den angemessenen Kostenanteil an die Gemeinde oder an die Interessentengruppe nicht entrichtet hat.

Die vorstehenden Bestimmungen gelten sinngemäß auch dann, wenn das EVU die Anlagen selbst hergestellt und die Kosten der Errichtung derselben ganz oder teilweise übernommen hat.

Zu IV: HAUSANSCHLUSS

Für die Herstellung des Hausanschlusses sowie bei Veränderungen bzw. Verstärkungen desselben sind dem Abnehmer die tatsächlichen Kosten lt. Material und Arbeitsaufwand usw. zu verrechnen.

Zu V/3: ANSCHLUSS UND INBETRIEBSETZUNG DER ANLAGEN

Für Ein- bzw. Ausschaltungen von Anlagen sind die tatsächlich aufgelaufenen Zeit-, Wege- und Fahrtkosten, mindestens jedoch S 20.— zu verrechnen.

Die Verrechnungssätze für den Anschluß, die Inbetriebsetzung und die Abnahme einer neuen, erweiterten oder abgeänderten Anlage betragen: für Heizgeräte je angefangenes kW S 7.— für Motoren je angefangene 0.5 kW S 5.— für sonstige Installationen je Auslaß S 3.— Die Überprüfungskosten betragen für jede Anlage mindestens S 20.—

Montage von Zählern und Schaltuhren:

Die erstmalige Anbringung von Zählern und Schaltuhren ist nach den tatsächlichen Aufwendungen für Material, Arbeitszeit usw. vom Abnehmer zu tragen.

Zu VIII: RECHNUNGSLEGUNG, Pkt. 3)

Für jede Einmahlung und Wiedervorlage einer Rechnung ist ein Betrag von S 8.— zu entrichten. Außerdem werden bei nicht termingerechter Bezahlung von fälligen Forderungen bankmäßige Verzugszinsen in Anrechnung gebracht.

Zu IX/6: BEENDIGUNG DER VERSORGUNG

Bei Wiedereinschaltung einer Anlage nach unterbrochener Versorgung werden die Kosten nach der aufgelaufenen Zeit, den Weg- und Fahrtspesen, mindestens jedoch mit S 20.— verrechnet.

Übergangsregelung

Für Abrechnungsperioden, die den Wirksamkeitsbeginn der neuen Strompreise überschneiden, z. B. Dezember 1964/Jänner 1965, werden für Strommengen, die teils vor und teils nach dem 1. Jänner 1965 bezogen wurden, Mischarbeitspreise aus den bisherigen und den neu festgesetzten Arbeitspreisen, entsprechend dem Zeitpunkt der Zählerablesung, angewendet.

Wir bitten um gefällige Kenntnisnahme.

Die Neuregelung ist insbesondere eine notwendige Folge der geänderten Bedingungen und Preise des überwiegenden Fremdstrombezuges. Ein enger Zusammenhang besteht aber auch mit dem anhaltenden Bedarfsanstieg. Es wird somit zwingenden Erfordernissen entsprochen, um die weitere Aufrechterhaltung einer sicheren und ausreichenden Stromversorgung für alle unsere geschätzten Stromabnehmer zu ermöglichen.

Klagenfurt, am 29. Dezember 1964

Kärntner
Elektrizitäts-Aktiengesellschaft

Vse za šport -
od kolesa do
televizije -
na zalogi

PODJUNSKA TRGOVSKA DRUŽBA
Bratje RUTAR & Co.
Dobrla ves-Eberndorf tel. 04236-281

Fahrzeuge HERMANN

Klagenfurt-Celovec, Villacherstr. 1, Morogasse 39

Svojim cenjenim odjemalcem in poslovnim prijateljem želimo dobro vožnjo v novem letu 1965!

Vsem prebivalcem občine BISTRICA pri PLIBERKU kot tudi vsem obiskovalcem in prijateljem Pece, najlepšega predela za dopust na sončnem jugu Avstrije, želimo

**SREČNO, ZDRAVO IN USPEHOV POLNO
NOVO LETO 1965**

Naj bi bil velik napredek v tem prelepem delu Spodnje Koroške tudi v novem letu enako uspešen!

Simon Woschank, župan
in vsi obč. odborniki

Dobro znana trgovina

Franz Kraut

se priporoča tudi letos cenjenim odjemalcem z dobro kvaliteto in veliko izbiro najrazličnejših potrebščin. Želimo srečno in uspešno novo leto.

MALA OGLASA

Olupljen les, borovce in smreke, od 12 do 20 cm debele, stalno kupuje: PETER WALDER, Zimerei und Sägewerk, Klagenfurt-Celovec, Türk-gasse 1, telefon 52-70.

Enonadstropna hiša z žago, vse z opeko pokrito v neposredni bližini Celovca, je naprodaj. Interesenti dobijo naslov pri upravi „Našega tednika - Kronike“.

Vsem našim odjemalcem želi srečno, uspehov polno novo leto

**der moderne
ELEKTROHAUSHALT**

KLAGENFURT — CELOVEC

Dr.-Arthur-Lomšek-Platz, tel. 63-80

V letu

1965

posebno priporočamo
Podjunsko trgovsko
družbo

Bratje Rutar & Co

Dobrla ves — Eberndorf

Oglašuj v našem listu!

Kongres svetovne letalske družbe

Nedavno so imele svetovne letalske družbe, združene v Mednarodnem zračnem prevoznem združenju (International Air Transport Association — IATA) kongres v Bogoti, glavnem mestu Kolumbije.

Številke, ki so jih prebrali na kongresu IATA o razvijanju svetovnega zračnega tovarnega prometa, so zares pomembne. V preteklem letu so dosegli 17 milijard ton-skih kilometrov in 128,9 milijarde potniških kilometrov. Zračni tovar se je dvignil na 2664 milijonov tonskih kilometrov. Mednarodni turizem je leta 1963 izževal potrošnje 8.255 milijard dolarjev. Američani sami so porabili 3.190 milijard dolarjev v turističnem uživanju, zahodni Evropejci 4.050 milijard, Afričani, Južni Američani in Azijci pa 1.015 milijard dolarjev. Spodbudni činitelji svetovnega turizma so bile: Olimpijske zimske igre v Innsbrucku. Olimpijske igre v Tokiu, newyorška svetovna razstava in švicarska razstava v Lausanni. Pri tem so igrane veliko vlogo prav letalske družbe, saj je njihovih 73000 velikih potniških letal prepeljalo 102 milijona potnikov.

● Ko so na neki sovjetski kliniki operirali petinpetdesetletno žensko, pri kateri so z rentgenom ugotovili izrastek v bližini srca, so ugotovili, da je po 55 letih njeno življenje začel ogrožati lastni dvojček. Izrastek je bil, kakor poroča TASS, bolničin dvojček v embrionalnem stanju. Žena je bila vse do nedavnega zdrava, potem pa je dobila hude srčne bolečine. „Izrastek“ je namreč pritiskal na žile v bližini srčne mišice. Podoben primer so odkrili v Franciji.

ZAHVALA

Iz vsega srca se zahvaljujemo za številne dokaze sožalja, za molitve in obilno udeležbo pri pogrebu našega sina, brata, svaka in strica, gospoda

Jurija Riedl

Bog plačaj preč. g. dekanu Kristu Srienču iz Smihela in gospodu župniku Kulmežu iz Pliberka za poslovilne besede ob grobu. Zahvaljujemo se prečastitim gospodom Igercu, Wutteju, Valjavcu, Rovanu, dr. Skuku, Hotimitzu, Hudlnu in Ropitzu. Prisrčna zahvala pevcem za žalostinke, sosedom, znancom in sorodnikom, ki so nas tolažili in nam pomagali.

Priporočamo dragega rajnega v molitev in blag spomin!

Nonča ves, dne 1. januarja 1965.

SIMONOVA DRUZINA

Mizarstvo

JOSEF GRAUF

PLIBERK — BLEIBURG

Priznana delavnica za vsakovrstno pohištveno in gradbeno mizarstvo

Vsem naročnikom želimo uspešno novo leto.

STAVBENI MOJSTER

Franz Bacher

Gallizija - Gallizien

se zahvaljuje za

izkazano zaupanje v letu 1964

in se priporoča

za vsa gradbena dela

tudi v bodoče

*Želim srečno in uspešno
novo leto 1965!*

Prisrčno dobrodošli v gostilni
Poskrbljeno za prvovrstno kuhinjo,
negovane pijače in brezhibno

Franz & Maria

Schwarzl PLIBERK - BLEIBURG

postrežbo v prijetnih obnovljenih
lokalih

Telefon 315

Hladilnike, pralne stroje, televizorje,
električne motorje in vse električne
predmete pri domači tvrdki

Johan Lomšek

ST. LIPS, TIHOJA, p. DOBRLA VES

Plačila tudi na ugodne obroke.

RUND 3 MILLIARDEN KILOWATTSTUNDEN
JAHRESERZEUGUNG

SEIT 13 JAHREN ÖSTERREICH'S LEISTUNGS-HIGSTES
ELEKTRIZITÄTSVERSORGUNGSUNTERNEHMEN

STROM FÜR ÖSTERREICH

AUS DEN 9 GROSSKRAFTWERKEN DER

Draukraftwerke

EDLING

SCHWABECK

LAVAMUND

Dampfkraftwerke

ZELTWEG

VOITSBERG I u. II

ST. ANDRÄ I u. II

Winterspeicherwerk

REISSECK -

KREUZECK, größte

Fallhöhe der Welt 1771 m!

ÖSTERREICHISCHE DRAUKRAFTWERKE AG
KLAGENFURT, ANZENGRUBERSTRASSE 50